

Studieplan for Bachelorstudium i barnehagelærerutdanning, heltid (2013–2016)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 180

Studiets varighet: 3 år

Undervisningsspråk: Norsk

Studiested: Halden

Kontakt

Studieveileder: Eileen Thøgersen Tveter

Telefon: +47 696 08 011

E-post: studier@hiof.no

Studieprogramansvarlig

Fakultet for lærerutdanninger og språk

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Barnehagelærerutdanningen er en profesjonsrettet, praksisnær og forskningsbasert utdanning som forholder seg til nasjonal forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning av 4. juni 2012, lov om barnehager av 17. juni 2005 nr. 64 og gjeldende forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehagelærerutdanningen ved Høgskolen i Østfold søker å utdanne barnehagelærere som er orientert mot barna og barnehagen så vel som samfunnet og kulturen som barnehagen er en del av. Profesjonelt ansvar, kritisk refleksjon og handlingskompetanse er sentrale elementer i studiet.

Pedagogikk er et sentralt og sammenbindende fag som inngår i alle emner, og har et særlig ansvar for progresjon, profesjonsinnretning og praksistilknytning i utdanningen.

Praksis er en integrert del i alle emner i studieprogrammet og omfatter til sammen 100 dager.

Barnehagelærerutdanningen ved Høgskolen i Østfold har stor grad av bredde, men gir også studentene anledning til å utvikle en faglig profil i studiet gjennom valgbare fordypningsemner i 3. studieår. Studiet er underlagt skikkethetsvurdering.

Se nærmere under punkt om vurdering.

Hva lærer du?

Grad/tittel ved bestått studium

Etter fullført og bestått studium oppnår studentene graden *Bachelor i barnehagelærerutdanning* og tittelen *barnehagelærer*.

Studiets læringsutbytte

De enkelte emneplanene konkretiserer hvilket læringsutbytte studentene skal ha oppnådd etter gjennomført emne.

Etter fullført barnehagelærerutdanning skal kandidaten kunne dokumentere følgende læringsutbytte:

KUNNSKAP

Kandidaten

- har kunnskap om barnehager i Norge, herunder barnehagens egenart, historie, samfunnsmandat, lovgrunnlag og styringsdokumenter.
- har bred kunnskap i pedagogikk og i barnehagens fagområder, om ledelse og tilrettelegging av pedagogisk arbeid og om barns lek og læringsprosesser.
- har bred kunnskap om hvordan barns danning foregår, om moderne barndom, barnekultur, barns ulike oppvekstvilkår, bakgrunn og utvikling i et samfunn preget av språklig, sosialt, religiøst, livssynsmessig og kulturelt mangfold.
- har bred kunnskap om barns språkutvikling, flerspråklighet, sosiale-, fysiske og skapende utvikling og gryende digitale-, lese-, skrive- og matematikkferdigheter.
- har bred kunnskap om barns rettigheter og om hva som kjennetegner et inkluderende, likestilt, helsefremmende og lærende barnehagemiljø.
- kjenner til nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for barnehagelærerprofesjonen og kan oppdatere sin kunnskap innen fagområdet.

FERDIGHETER

Kandidaten

- kan bruke sin faglighet og relevante resultater fra FoU til å lede og tilrettelegge for barns lek, undring, læring, og utvikling og til å begrunne sine valg.
- kan vurdere, stimulere og støtte ulike barns allsidige utvikling i samarbeid med hjemmet og andre relevante instanser.
- kan bruke sin faglighet til improvisasjon i lek, læring og formidling.
- kan vurdere, stimulere og støtte barns ulike evner, og ta hensyn til barns ulike bakgrunn og forutsetninger.
- kan fremme kreative prosesser og kultur- og naturopplevelser, med fokus på barns skapende aktivitet, helhetlige læring og opplevelse av mestring.
- kan anvende relevante faglige verktøy, strategier og uttrykksformer i egne læringsprosesser, i pedagogisk arbeid, i samhandling med hjemmet og relevante eksterne instanser.
- kan identifisere særskilte behov hos enkeltbarn, og på bakgrunn av faglige vurderinger raskt iverksette tiltak.
- kan lede og veilede medarbeidere, reflektere kritisk over egen praksis og justere denne under veiledning.
- kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling.

GENERELL KOMPETANSE

Kandidaten

- har innsikt i profesjonsetiske problemstillinger, særlig knyttet til ansvar, respekt og maktperspektiver.
- kan planlegge, lede, gjennomføre, dokumentere, og reflektere over pedagogisk arbeid knyttet til barnehagens innhold og oppgaver i tråd med etiske krav og retningslinjer, og med utgangspunkt i forsknings- og erfaringsbasert kunnskap.
- mestrer norsk språk, både bokmål og nynorsk, på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng.
- kan trekke globale, nasjonale, regionale, lokale og flerkulturelle perspektiver, preget av respekt og toleranse, inn i barnehagens arbeid.
- har endrings- og utviklingskompetanse, kan lede pedagogisk utviklingsarbeid og bidra til nytenkning og i innovasjonsprosesser for fremtidens barnehage.
- kan formidle sentralt fagstoff muntlig og skriftlig, kan delta i faglige diskusjoner innenfor utdanningens ulike fagområder og dele sine kunnskaper og erfaringer med andre

Opptak

Generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Alle studenter skal levere politiattest innen studiestart for å kunne avvikle praksis. Politiattesten må ikke være eldre enn 3 måneder, jf. forskrift om opptak til høyere utdanning, kapittel 6.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Utdanningen gis som et studium i henhold til gjeldende forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning av 4. juni 2012. Studiet omfatter en obligatorisk del på 150 studiepoeng og en valgbar del på 30 studiepoeng. Innenfor rammen på 150 studiepoeng er 20 studiepoeng brukt til å forsterke alle kunnskapsområdene i de to første årene med en like stor del. Dette er gjort i emnet *Barns utvikling, lek og læring 1*. Med unntak av forsterkning og fordypning er utdanningene i Norge som gir barnehagelærerutdanning like i forhold til emner, omfang og nasjonale læringsutbyttebeskrivelser.

Obligatoriske emner

Barns utvikling, lek og læring 1	(20 studiepoeng)
Kunst, kultur og kreativitet	(20 studiepoeng)
Samfunn, religion og etikk	(20 studiepoeng)
Barns, utvikling, lek og læring 2	(20 studiepoeng)
Språk, tekst og matematikk	(20 studiepoeng)
Natur, helse og bevegelse	(20 studiepoeng)
Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid	(15 studiepoeng)
Bacheloroppgave	(15 studiepoeng)
+ valgbar fordypning	(30 studiepoeng)

Kunnskapsområder som emner på 20 studiepoeng

Barns utvikling, lek og læring 1 (BULL1)

Kunnskapsområdet omfatter institusjonens egne valg av frie studiepoeng. Kunnskapsområdet er satt sammen av de fem kunnskapsområdene: Barns utvikling, lek og læring: Samfunn, religion, livssyn og etikk; Språk, tekst og matematikk; Natur, helse og bevegelse og Kunst, kultur og kreativitet. BULL1 skal gi en grunnleggende innføring i kunnskapsområdenes teoretiske og praktiske perspektiver. BULL1 skal gi grunnleggende forståelse og innsikt i fagområdenes plass i barnehagen og kunnskap om barnehagen, profesjonen, styringsdokumenter og barnehagens innhold, som omhandler leken og barndommens egenverdi, barns utvikling, lek og læring.

Kunnskapsområdet skal være en introduksjon til barnehagelærerstudiet og gi studenten en grunnleggende forståelse for barnehagen og profesjonen. Studenten skal i prosessen tilegne seg metodiske verktøy som kan utprøves og utforskes i dialog med praksisfeltet.

Barns utvikling, lek og læring 2 (BULL2)

Kunnskapsområdet omfatter barns utvikling, lek og læring i et samfunn preget av mangfold, endring og kompleksitet. Kunnskapsområdet skal gi forståelse og innsikt som barnehagelæreren må ha for å kunne legge til rette for og lede lek, læring og dannelsingsprosesser. En slik kompetanse er viktig for å fremme barns helhetlige utvikling i et inkluderende fellesskap preget av omsorg, medvirkning, samarbeid og dialog med foresatte. Forståelsen av barns utvikling må sees i lys av historiske, nåtids- og framtidsperspektiver. Barn er selvstendige aktører med rett til å bli hørt, sett og inkludert i fellesskapet, og til å påvirke og medvirke i egen læring og utvikling. Leken understrekes som en grunnleggende livs- og læringsform med betydning både som egenverdi og som grunnlag for allsidig utvikling. Det legges vekt på miljøets betydning for lek, utvikling og læring der spørsmål som angår mangfold, etnisitet, urfolk, likeverd, inkludering, likestilling og variasjon inngår. Dette kunnskapsområdet vier stor plass til hvordan samhandling og relasjoner mellom mennesker danner grunnlag for lek og læring, og for utvikling av demokratisk tenking.

Praksis skal gi erfaringer med å bruke teori som grunnlag for kritisk refleksjon knyttet til individ, relasjoner og system, og erfaring med planlegging, vurdering og gjennomføring av lek og barns lærings- og utviklingsprosesser i møte med barn i ulike aldre og med ulike forutsetninger. Pedagogisk dokumentasjon diskuteres som en ressurs i planlegging, vurdering og nyskaping av arbeidet i barnehagen.

Kunnskapsbasen bygger i hovedsak på ulike temaer som lærerutdanningsfaget pedagogikk henter fra blant annet psykologi, sosiologi og sosialantropologi. Læreplanteori og didaktikk behandles i lys av barnehagens målsetting, innhold og arbeidsformer. Undervisningen skal tydeliggjøre en barnehagepedagogisk tilnærming og fagdidaktisk forskning knyttet til kunnskapsområdet, der praksis inngår som en integrert del.

Språk, tekst og matematikk

Kunnskapsområdet tematiserer barns språklige, begrepsmessige, matematiske og tekstkulturelle utvikling. Disse utviklingsområdene er viktige for barns lek og læring og er avgjørende for at barn kan utvikle relasjoner til andre mennesker og fungere sosialt i et flerspråklig og flerkulturelt samfunn. Innholdet i kunnskapsområdet dreier seg om barns språk og språkutvikling, barnelitteratur og mediekultur og barns matematiske meningsskaping, kreative undring og problemløsning. Kunnskapsområdet fokuserer på barnehagelærerens rolle og ansvar for å gi barn varierte erfaringer med tilpassede språklige, litterære og matematiske aktiviteter. Kunnskapsområdet belyser temaer knyttet til overgangen barnehage/skole.

Kunnskapsområdet kombinerer teoretisk og praksisnær kunnskap om språk- og matematikkutvikling samt kartlegging og vurdering. Språklig og matematisk praksis er til stede i barns lek og utforsking. Kunnskapsområdet legger vekt på at barnehagelæreren forholder seg aktivt til lærings- og dannelsingspotensialet i disse praksisene.

Kunnskapsbasen bygger i hovedsak på lærerutdanningsfagene norsk, matematikk og pedagogikk. Undervisningen skal tydeliggjøre en barnehagepedagogisk tilnærming og fagdidaktisk forskning knyttet til kunnskapsområdet, der praksis inngår som en integrert del.

Samfunn, religion, livssyn og etikk

Kunnskapsområdet fokuserer på samfunnskunnskap og etikk, ulike religiøse og ikke-religiøse livssyn og kulturenes fortellinger og tradisjoner. Kunnskap om og holdninger til ulike religioner, livssyn og samfunn danner et viktig grunnlag for identitetsdanning og for å kunne forstå og møte mennesker fra ulike kulturer. Faget skal bidra til kjennskap om samenes historie som urfolk, og gi kjennskap til deler av samisk kultur og hverdagsliv.

Etisk og filosofisk grunnlagstenkning med innsikt i ulike menneskesyn og virkelighetsoppfatninger skal bidra til kritisk, etisk refleksjon knyttet til praksis, med særlig henblikk på personalets væremåte i møte med barn og foresatte.

Kunnskapsbasen bygger i hovedsak på lærerutdanningsfagene samfunnsfag, RLE, og pedagogikk. Undervisningen skal tydeliggjøre en barnehagepedagogisk tilnærming og fagdidaktisk forskning knyttet til kunnskapsområdet, der praksis inngår som en integrert del.

Kunst, kultur og kreativitet

Kunnskapsområdet legger vekt på estetiske opplevelser, erfaringer, refleksjon, kommunikasjon og uttrykk gjennom ulike sansemedier. Sentralt i kunnskapsområdet er å kvalifisere studenten til å arbeide med barns møte med et mangfold av kunst- og kulturuttrykk. En viktig side ved denne kompetansen er å bruke digitale medier på kreative og reflekterte måter. Utvikling av studentens estetiske oppmerksomhet, praktiske ferdigheter og skapende evner står sentralt samt evne til å reflektere over innholdet i kunnskapsområdet i et kjønns- og likestillingsperspektiv. Kunnskapsområdet gir også innsikt i hvordan barnehagen kan formidle kulturelle tradisjoner, herunder urfolkstradisjoner, og estetiske opplevelser, åpne for nyskaping og inspirere barn i deres lek, læring og skapende virksomhet. Kjernen i kunnskapsområdet er grunnleggende for lek, omsorg, læring og danning.

Kunnskapsområdet skal gi studenten erfaring med kunstfaglige, kulturfaglige og estetiske praksiser i barnehagen. Det legges vekt på innsikt i kunnskapsområdets muligheter og egenverdi, og som medierende redskap i andre kunnskapsområder. Kunnskapsområdet skal gjøre studenten i stand til å samarbeide med ulike aktører innen kunst- og kulturfeltet.

Kunnskapsbasen bygger i hovedsak på lærerutdanningsfagene musikk, drama, forming og pedagogikk. Undervisningen skal tydeliggjøre en barnehagepedagogisk tilnærming og fagdidaktisk forskning knyttet til kunnskapsområdet, der praksis inngår som en integrert del.

Natur, helse og bevegelse

Kunnskapsområdet omfattar helse i vid forstand, rørsle og samspel med naturen. Barn er kroppslege i sin veremåte, og det er mellom anna gjennom kropp og rørsle barn blir kjent med seg sjølve og verda rundt seg. Sosiale relasjonar mellom barn og mellom barn og vaksne i barnehagen heng mellom anna saman med felles kroppslege og rørslemessige erfaringar og opplevingar i naturen. Det er nær samanheng mellom forholdet barnet har til kroppen, sjølvoppfatninga og den emosjonelle utviklinga.

Kunnskapsområdet skal gi studentane grunnlag for å ivareta barns helse og behov for rørsle, mat og omsorg. Vidare skal studentane lære korleis barn gjennom undring, utforskning og utfordrande leik i ulike miljø, kan ta vare på seg sjølve, kvarandre og naturen, slik at dei får eit grunnlag for å bidra til berekraftig utvikling. Sentralt i dette arbeidet er friluftsliv, naturoppleving og rørsleglede, mellom anna kjennskap til samisk årstidskalender og de åtte årstidane. Ein viktig del av profesjonskompetansen er å kunne observere, analysere og forstå utviklinga og kroppslege leikekulturar hos barn og bruke dette til å inspirere og motivere barn til å vere fysisk aktive i ulike miljø. Profesjonskompetansen inneber også å ivareta og fremme barns helse i vid forstand, og å kunne leggje til rette for eit variert og sunt kosthald i barnehagen. Undervisninga i kunnskapsområdet er i stor grad praktisk retta der studentane er aktive og undersøkjande. Kunnskapsområdet tematiserer kunnskap om barns kroppslegheit og opplevingar av fysiske fenomen og organismar i naturen som sentrale element i barn sine danningprosessar i barnehagen.

Kunnskapsbasen byggjer i hovudsak på lærerutdanningsfaga naturfag, fysisk fostring og pedagogikk. Undervisninga skal tydeleggjere ei barnehagepedagogisk tilnærming og fagdidaktisk forskning knytt til kunnskapsområdet, der praksis inngår som ein integrert del.

Kunnskapsområder som emner på 15 studiepoeng

Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid

Kunnskapsområdet tematiserer pedagogisk ledelse i barnehagen, personalledelse og ledelse av endrings- og utviklingsprosesser i et mangfoldig barnehagemiljø samt samarbeid med foresatte og eksterne instanser. I kunnskapsområdet vektlegges forståelse av hvordan lederhandlinger kan bidra til å styrke barnehagen som lærings- og utviklingsarena og sikre et likeverdig og inkluderende fellesskap for barn, foresatte og personale. Veiledning og ledelse av barns og medarbeideres læringsprosesser har en sentral plass samt bruk av ulike metoder og verktøy som egner seg for å utforme strategier, igangsette og lede utviklingsarbeid. Innholdet bygger på den kompetansen studenten har opparbeidet seg gjennom arbeidet med de fem andre kunnskapsområdene.

Kunnskapsområdet belyser endring og utvikling som skjer organisatorisk og individuelt knyttet til pedagogisk arbeid i barnehagen. Refleksjon og evne til å se pedagogiske praksiser på nye måter og begrunne og videreformidle disse, er grunnleggende i dette kunnskapsområdet. Sentrale begrep i slik refleksjon vil være kultur, makt, urfolk, ledelse, medvirkning og demokrati. Praksis er en integrert del av arbeidet ved at studentene skal planlegge, gjennomføre og evaluere et konkret utviklingsarbeid i praksis. Erfaringene skal danne grunnlag for refleksjon knyttet til begrepene ledelse, endring og utvikling.

Kunnskapsbasen bygger i hovedsak på lærerutdanningsfagene pedagogikk og samfunnsfag. Undervisningen skal tydeliggjøre en barnehagepedagogisk tilnærming og fagdidaktisk forskning knyttet til kunnskapsområdet, der praksis inngår som en integrert del.

Bacheloroppgave 15 studiepoeng

Bacheloroppgåva skal leggjast til det siste studieåret. Oppgåva skal vere profesjonsretta og byggje på kunnskap frå eitt eller fleire av kunnskapsområda og/eller fordjupinga. Arbeidet med bacheloroppgåva skal øve studenten i å planleggje og gjennomføre eit sjølvstendig arbeid i tråd med faglege og metodiske krav og forskingsetiske retningslinjer.

I samanheng med arbeidet med bacheloroppgåva skal institusjonen gje studentane ei innføring i ulike vitskapsteoretiske perspektiv og relevante metodar/arbeidsmåtar innafor forskings- og utviklingsarbeid. Arbeidet med bacheloroppgåva skal vere rettleidd, og omfanget av rettleiinga skal gå fram av programplanen. Karakteren på bacheloroppgåva skal stå på vitnemålet til kandidaten.

Fordypningsemner på 30 studiepoeng

Institusjonen tilbyr følgende fordypningsvalg. Gjennomføring skjer på bakgrunn av at et tilstrekkelig antall studenter melder seg til emnene. Det legges til rette for fordypningsemner innen

- Kunst, kultur og kreativitet
- Mangfold og fellesskap
- Småbarnstudier
- Natur, helse og bevegelse
- Formidling og pedagogisk ledelse

Studieprogresjon

Praksis må være bestått i 1. studieår for å påbegynne 2. studieår.

Praksis må være bestått i 2. studieår for å påbegynne 3. studieår.

For at studenter skal kunne begynne i 5. semester må studenten ha bestått all praksis og alle eksamener i 1. og 2. studieår.

Organisering og læringsformer

Læringsaktiviteter

Studentene skal møte tilpassede og varierte arbeids-, lærings- og vurderingsformer, som sikrer at de får god trening både i selvstendig arbeid og i samarbeid med andre. Studentene arbeider både muntlig, skriftlig, praktisk, individuelt og i grupper, blant annet med digitale verktøy. I læringsaktivitetene integreres praktiske, didaktiske og teoretiske perspektiver på en måte som tydeliggjør helhet, sammenheng og relevans i utdanningen. Studentene arbeider også med akademisk skriving og andre profesjonsrelevante arbeidsformer slik de framkommer i de ulike emnebeskrivelsene.

Profesjonsteam er den faglige og sosiale grunnenheten i studiet og skal være en arena for samarbeid om oppgaver og studiearbeid i teoridelen av studiet. I tillegg utgjør profesjonsteamet som regel en praksisgruppe. Hensikten med denne organiseringen er at profesjonsteamet skal sikre læring gjennom samarbeid og kommunikasjon, og være en trening for framtidig samarbeid i personalteam i barnehagen.

Studentmedvirkning

Studentene organiseres i trinnteam. Hvert team skal velge representanter til studentråd og studieutvalg i tråd med retningslinjer. Studentrepresentantene skal delta på teammøter. Det anbefales at det etableres et fagutvalg for hvert emne.

Studentene har ansvar for egen læring, og medansvar for medstudenters læring. Gjennom planleggingsprosesser og beslutninger i studiet legges det til rette for utvikling av ansvar og selvstendighet. Studentene skal være aktive deltakere og reelle samarbeidspartnere. Studentene skal ha medinnflytelse på arbeidsformer og semesterplaner.

Arbeidskrav

Arbeidskrav defineres som obligatoriske oppgaver/arbeid som skal utføres innen gitte rammer til gitte tider. Arbeidskravene godkjennes av faglærer etter gitte retningslinjer. Obligatorisk tilstedeværelse er arbeidskrav for enkelte emner. Dersom arbeidskrav ikke er godkjent, mister studenten retten til å fremstille seg til eksamen

Se den enkelte emnebeskrivelse for nærmere informasjon om arbeidskrav.

Obligatorisk tilstedeværelse som arbeidskrav

I praksis og undervisning er det krav om 85 % obligatorisk tilstedeværelse i barnehagelærerstudiet. Studenten mister retten til å fremstille seg til eksamen dersom fraværet overstiger 15 %.

IKT- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi

Bruk av IKT inngår som en del av studiet. I kunnskapsområdene og på profesjonsdagene (se eget avsnitt om profesjonsdager under) inngår digitale verktøy for pedagogiske og administrative formål i barnehagen. I studiehverdagen benyttes digitale verktøy og -kommunikasjonskanaler. Noen av vurderingsordningene forutsetter bruk av IKT.

Studentene er ansvarlige for å benytte høgskolens informasjonskanaler som Studentweb, fronter, nettsidene til lærerutdanningen og e-post. Konferansesystem (Adobe Connect) kan brukes i noen grad når studentene ikke er på studiestedet. Som et supplement brukes også Facebook. I løpet av studiet skal alle studentene ha grunnleggende IKT-ferdigheter og kunne bruke: Word, Excel, Power Point og One note.

Ulike prosjektarbeid skal gi erfaring med:

Bruk av animasjonsfilm og photo story, redigere film, iPad ol. i barnehagen, animasjon, digital tavle i barnehagen (verktøy og pedagogisk), tegneprogram eks Tuxpaint og andre flerspråklige verktøy, lydinnspilling, lydbøker og Spotify, blogg og websider og publisering av bilder (Picasa).

Bibliotek

Biblioteket skal støtte opp om studentenes læringsarbeid og bidra til studentenes informasjonskompetanse. Det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får studentene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i informasjonskilder, ha kjennskap til relevante databaser og kunne vurdere kvalitet på informasjon. Biblioteket gir undervisning i referanseteknikk.

Profesjonsdager

Det gjennomføres fire profesjonsdager både i 1. og 2. studieår (to på høsten og to på våren) og to profesjonsdager i 3. studieår. Til sammen utgjør dette 10 profesjonsdager.

Tema for profesjonsdagene baseres på erfaringer fra utdanningen og fra evalueringer fra studenter, praksisfeltet, lærere og NOKUT.

Profesjonsdager er obligatoriske og trinnleders ansvar. Innhold i profesjonsdagene skal diskuteres med studentene og studentene skal ha mulighet til å komme med ønsker og forslag.

Overordnet tema for profesjonsdagene er:

1. studieår, 1. semester (to dager):

- *Profesjonen* - krav og forventinger til barnehagelæreren med praksisfeltet
- *Akademisk danning* - krav og forventinger i akademia
- *Akademisk skriving og tekst skapning*

- *Bibliotekbruk og referanseteknikk.*

Studentene jobber med egen tekst knyttet til barnehagelærer rollen, oppgaver og ansvar. Veiledning og rådgiving, veiledning som metode i studiet og praksis. Læreprofesjonens etiske plattform.

1. studieår, 2. semester (to dager):

- *IKT - nett etikk, metoder og muligheter i studiet og i barnehagen.*

2. studieår, 3. semester (to dager):

- *Tverrfaglig og tverretattlig samarbeid* - barnevern, pedagogisk-psykologisk tjenestekontor, bekymringsmeldinger, omsorgssvikt og overgrep

2. studieår, 4. semester (to dager):

- *De yngste barna* - mangfold/det flerkulturelle/urbefolkning, pedagogisk ledelse, internasjonale gjesteforelesere, innslag fra praksisfeltet

3. studieår, 6. semester (to dager):

- *Forskningsmetode og bacheloroppgave* - barnehagen som lærende organisasjon, aksjonslæring og dokumentasjon. Den gode oppgaven.

Se forøvrig krav til studieprogresjon under pkt. Studiets oppbygging og innhold (over).

Praksis

Praksis omfatter 100 dager, der 95 skal være i barnehage som ordinær barnehagepraksis.

5 dager skal være praksis med fokus på overgangen barnehage-skole. Dagene organiseres i barnehagen på vårsemesteret når planlegging og gjennomføring rundt overgangsrutiner gjennomføres. 75 praksisdager legges til de to første studieårene, mens det siste studieåret inneholder 25 praksisdager. Det legges til rette for at studentene kan gjennomføre aktiviteter i praksisbarnehagene også utenom de ordinære praksisperiodene.

Praksis skal være integrert i alle emnene i programmet. I emnebeskrivelsene skal utbytteformuleringene styre arbeids- og læringsformer samt vurderingsformer i praksis. Det skal være progresjon i praksisopplæringen. Praksis skal være veiledet, vurdert og variert. Studentene skal ha anledning til å være både deltakende, utforskende og observerende i pedagogisk virksomhet i barnehagen.

Veiledning og vurdering av studenter i praksis er et felles ansvar for faglærere og pedagogikklærere, praksislærere og barnehageledere.

Praksis må være bestått før studentene kan gå videre i studieløpet fra første studieår til andre studieår, og fra andre studieår til tredje studieår. Ved ikke bestått praksis gis det en ny mulighet til å ta opp igjen praksis.

Se forøvrig [Retningslinjer for praksis](#).

Forsknings- og utviklingsarbeid

Undervisningen skal være forskningsbasert. FoU-begrepet omfatter grunnforskning, anvendt forskning og utviklingsarbeid. For lærerutdanningene ved alle typer institusjoner er forsknings- og utviklingsarbeid en nødvendig del av virksomheten. Å bruke strukturert kritisk refleksjon og analyse er en måte å forholde seg til verden på som er en viktig del av enhver lærers holdning til sitt arbeid. Åpenhet overfor ny erkjennelse og ny kunnskap er en grunnleggende forutsetning for å medvirke til fornyelse i barnehage og skole. Det er et ønske om at studenten tidlig og progressivt får erfaringer med å jobbe utviklingsrettet og anvende egen og andres arbeider aktivt både praktisk og teoretisk.

Karakteristisk for lærerutdanningene er at de er yrkesrettede og flerfaglige. Kontakten med praksis skal være et grunnleggende og gjennomgående trekk ved utdanningene. Det medfører at det i lærerutdanningsmiljøene finnes en spenning mellom teoretiske fagdisipliner, som lærerutdannere oftest har tilhørighet til gjennom sin egen utdanning, og den fagdidaktikken og praksisnærheten som forventes i FoU-arbeidet. Det legges opp til praksisprosjekt gjennom kontakt og samarbeid med enkelt barnehager om f.eks. prosjekter som arena for utforskning, praksisfortellinger, dokumentasjoner og aksjoner, bacheloroppgaven og naturlekeplassen. Utdanningen har et særlig fokus på profesjonsforskning og praksisnær forskning og har økt samarbeidet med barnehagene blant annet gjennom deltakelse i FOU-utvalget ved lærerutdanningen. I tiden som kommer er det et mål at prosessen med praksisnært arbeid styrkes og utvikles videre med studenter, medvirkende barn og ansatte.

Internasjonalisering

Studenter kan ta den valgbare fordypningen, dvs. 5. semester, ved en av HiØs samarbeidsinstitusjoner i utlandet. I dette semesteret inngår 10 dager praksis som kan organiseres før, under eller etter utenlandsoppholdet.

Avdelingen har bl.a. avtaler med:

- Queensland University of Technology i Australia
- Marnix Academie University for Teacher Education i Nederland

Studenter som er interessert i et internasjonalt semester kan kontakte Internasjonal koordinator på avdelingen eller Internasjonalt kontor.

På høgskolens [websider](#) for internasjonalisering vil man finne mer detaljert informasjon om institusjoner i utlandet som høgskolen har utvekslingsavtaler med.

Praksis i utlandet

Det er også mulig å ta praksisopphold i utlandet, under forutsetning av at det tilsvarer praksis omfang, volum og innhold forøvrig. Internasjonal koordinator på avdelingen vil være behjelpelig med å tilrettelegge praksis i utlandet.

Internasjonale aspekter

Flere av høgskolens fagansatte har nære kontakter med utenlandske læresteder og forskningsmiljøer og bruker denne kunnskapen i undervisningen. Internasjonale forelesere har ved ulike anledninger presentasjoner for studentene.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet, er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at studentene deltar i evalueringen av studiet. Dette studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet:

- HiØs utvalg for utdanningskvalitet gjennomfører årlig en evaluering av studiekvaliteten ved et utvalg av høgskolens studieprogrammer (kalt EVA2), og hvert studieår blir ett til to kull trukket ut til å delta i høgskolens studentevaluering av undervisning og læringsmiljø.
- I løpet av studieårene møter lærerne med undervisningsansvar i trinnet regelmessig til trinnmøter sammen med studentrepresentanter for å planlegge og evaluere arbeidet. Trinnleder har ansvar for å kalle inn til møter og lede møtene. Tillitsvalgte, trinnledere og studieleder har et programutvalgsmøte 1-2 ganger i løpet av studieåret. På hvert trinn og i hvert fordypningsfag, 30 studiepoeng eller mer, skal det gjennomføres elektronisk studentevaluering 1-2 ganger i løpet av studieåret.
- Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3). Se emnebeskrivelser for detaljer.

Tilbakemelding underveis

Barnehagelærerutdanningen ved HiØ omfatter følgende tiltak for vurdering underveis i studiet:

1. Studentene får tilbakemelding om egen utvikling underveis i studieløpet. I emnebeskrivelsene presiseres arbeidskrav og hvordan tilbakemelding skal gis.
2. Studentene er selv ansvarlig for å godkjenne utdanningsplanen. Dette gjøres på Studentweb. Studentene har også krav på en utdanningssamtale.
3. Studenter som ønsker veiledning får tilbud om samtale med studieveileder, studieleder eller trinnleder.
4. Profesjonsteamene får tilbud om gruppeveiledning av sin veileder i forhold til generell studiesituasjon og arbeidsprosesser knyttet til arbeidskrav (minst fire ganger i studieåret).
5. Studenten får tilbakemelding på sin innsats i praksisopplæringen. Det skjer både i form av veiledning underveis i praksisperioden og med vurderingsrapport fra praksisbarnehagen/skolen.

Vurdering

Studentene skal møte tilpassede og varierte vurderingsformer som sikrer at de får god trening både i selvstendig arbeid og i arbeid med andre

Underveisvurdering er en sentral del av studieprosessen. Den omfatter egenvurdering, vurdering fra medstudenter, lærere og praksislærere. I tillegg foretas en fortløpende skikkethetsvurdering gjennom hele studiet, både på høgskolen og i praksisbarnehager. Se Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning (2006). Det skal tilbys en utdanningssamtale med hver student hvert år (høst) i de to første årene. Dette gjøres av kollokvieveileder.

Alle emnene i programmet avsluttes med en eksamen. Praksis er en integrert del av emnene, og bestått praksis er nødvendig for å kunne gå videre til neste studieår. Ved ikke bestått praksis gis det en ny mulighet i løpet av det samme studieåret der hvor dette er mulig. Dersom praksis vurderes til ikke bestått, kan studenten ikke avlegge eksamen i det aktuelle emnet.

Studentene skal få erfaring med akademisk skriving og profesjonsrelevante arbeids- og vurderingsformer. Vurderingsformene skal hjelpe studentene til å se sammenheng mellom praksis og teori, sammenheng mellom de ulike kunnskapsområdene, i utdanningen, og bidra til læring og personlig utvikling.

Vurderingsformene er lagt opp slik at studentene:

- opplever varierte vurderingsformer, tilpasset læringsutbyttet, innholdet og arbeidsformene i studiet
- møter vurdering både underveis og til slutt i emnene
- ser sammenheng mellom praksis og teori og mellom kunnskapsområdene og fagene i kunnskapsområdene
- får veiledning og støtte til læring og personlig utvikling

Eksamensformene kan variere mellom vurdering individuelt og i gruppe. Det vil bli benyttet både skriftlig, muntlig og praktisk eksamensform.

Karakterregler

I de fleste emner i barnehagelærerutdanningen benyttes en gradert karakterskala med bokstavkarakterene A-F, der A er beste og E er laveste ståkarakter. F betyr *Ikke bestått*. I enkelte emner brukes også karaktersystemet Bestått/Ikke bestått. Se den enkelte emnebeskrivelse for mer informasjon.

Alle studenter må ha betalt alle fakturaer (studentavgift og materialpenger i de aktuelle emnene) for å kunne avlegge eksamen.

Bacheloroppgave

I siste studieår skriver studentene en bacheloroppgave. Se egen emnebeskrivelse.

Plagiatkontroll/fusk:

Bacheloroppgaver skal til elektronisk plagiatkontroll. Andre emner og arbeidskrav kan bli gjenstand for plagiatkontroll. Besvarelser som er helt eller delvis identiske vil ikke bli godkjent. Helt eller delvis identiske besvarelser er å anse som forsøk på fusk. Se for øvrig Forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold.

Jobb og videre studier

Bachelorgrad i barnehagelærerutdanning kvalifiserer for utøvelse av barnehagelæreryrket i et samfunn som preges av mangfold og endring. Barnehagelærerutdanning på bachelornivå kvalifiserer for opptak til Masterstudium i barnehagepedagogikk og småbarnsvitenskap ved Høgskolen i Østfold og masterstudier i barnehagepedagogikk og profesjonskunnskap, samt andre relevante profesjonsrettede masterstudier. Det er den mastergradsgivende institusjon som fastsetter særskilte regler for opptak til det enkelte mastergradsprogram.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Eystein Arntzen, 28. juni 2013

Studieplanen gjelder for

Studieplanen gjelder for perioden 2013- 2016

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2013

Obligatoriske emner

LBLHBUL113

Barns utvikling, lek og læring intro

20 stp

LBLHNHB13 · Del 1 av 2

Natur, helse og bevegelse

Vår 2014

Obligatoriske emner

LBLHNHB13 · Del 2 av 2

Natur, helse og bevegelse

20 stp

LBLHSRLE13

Samfunn, religion, livssyn og etikk

20 stp

Høst 2014

Obligatoriske emner

LBLHKKK13

Kunst, kultur og kreativitet

20 stp

LBLHBUL213 · Del 1 av 2
Barns utvikling, lek og læring

Vår 2015

Obligatoriske emner

LBLHBUL213 · Del 2 av 2
Barns utvikling, lek og læring

20 stp

LBLHSTM13
Språk, tekst og matematikk

20 stp

Høst 2015

Formidling og pedagogisk ledelse

LFPL314
Formidling og pedagogisk ledelse

30 stp

Kunst, kultur og kreativitet

LKKK314
Kunst, kultur og kreativitet

30 stp

Mangfold og fellesskap

LMFE314
Mangfold og fellesskap

30 stp

Natur, helse og bevegelse

LNHB316
Natur, helse og bevegelse Emneside mangler

30 stp

Småbarnsstudier

LSBV314
Småbarnsstudier

30 stp

Vår 2016

Obligatoriske emner

LBLHLSU13
Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid

15 stp

Sist hentet fra Felles Studentssystem (FS) 26. okt. 2021 03:02:29

Emner som ikke er tatt med

Emnesiden finne ikke

– LNHB316 2015h

LBLHBUL113 Barns utvikling, lek og læring intro (Høst 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 20

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Bachelorstudium i barnehagelærerutdanning, heltid*.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

En kandidat med fullført kvalifikasjon har følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten

- kjenner barnehagens styringsdokumenter

- kjenner rammeplanen for barnehageutdanningen
- kjenner barnehagens samfunnsmandat
- kjenner barnehagens historie, tradisjon og egenart
- har teoretisk forståelse for barns lek og læring og barnehagens som læringsmiljø
- har grunnleggende kunnskap om barnehagens fagområder
- har grunnleggende kunnskap om pedagogikk, metodikk og didaktikk
- har grunnleggende kunnskap om barnehageutdanningens kunnskapsområder: Kunst, kultur og kreativitet; Natur, helse og bevegelse; Samfunn, religion, livssyn og etikk; Språk, tekst og matematikk; Barns utvikling, lek og læring
- har innsikt i sammenhenger mellom kunnskapsområdene og barnehagens tverrfaglighet, tradisjon og egenart
- har kjennskap til de læringsteoretiske ideene som didaktikken i kunnskapsområdene legger til grunn
- har kunnskap om barns rett til medvirkning

Ferdigheter

Kandidaten

- kan planlegge og gjennomføre leke- og læringsorienterte aktiviteter i barnehagen
- kan vurdere aktiviteters omsorg, lek, læring og danning og gi en pedagogisk faglig begrunnelse for valg og prioriteringer
- kan bruke fagelementer fra kunnskapsområdene: Kunst, kultur og kreativitet; Natur, helse og bevegelse; Samfunn, religion, livssyn og etikk; Språk, tekst og matematikk; Barns utvikling i praksis

Generell kompetanse

Kandidaten

- har innsikt i lekens betydning for barns danning, utvikling, lek og læring og det helhetlige læringsbegrepet
- har forståelse for kunnskapsområdenes betydning for allmenndannelse og samspillet med kultur og samfunnsutvikling
- har innsikt i kunnskapsområdenes rolle innenfor andre kunnskapsområder

Innhold

Emnet bygger på en aktivitetsbasert pedagogikk med vekt både på individuelle og gruppeorienterte læringsteorier. Emnet legger vekt på å gi en grunnleggende forståelse av barnehagelærerstudiet og profesjonen barnehagelærer. Det gir en grunnleggende start og introduksjon til kunnskapsområdene studiet er bygd opp av (før fordypning, bacheloroppgave og ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid). Emnet består av fem likeverdige deler:

1. Barns utvikling lek og læring (BULL1). Her vektlegges barnehagens styringsdokumenter, barnehagens historie og tradisjon. Det helhetlige læringsbegrepet, danning, omsorg, lek og læring. Barnehagelærers historie. Barnehagens forventninger til studenter og praksisforberedelser. Barns utvikling fra 0-5 år. Prosessmål og aksjoner og dokumentasjoner. Veiledning og refleksjon som grunnlag for læring.
2. Samfunn, religion, livssyn og etikk (SRLE)
Her vektlegges danning, profesjonsansvar og barnehagens samfunnsmandat. Mangfold (kulturelt, språklig og religiøst/livssyn)
3. Natur, helse og bevegelse (NHB)
Her vektlegges utelek i barnehagens nærområde, fysisk og psykisk helse og utvikling og bevegelsesglede og lek.
4. Kunst, kultur og kreativitet (KKK)
Her skal aktiviteten ivareta barns kreativitet og kunnskap og bruke ulike uttrykksformer innen musikk, drama og kultur.
5. Språk, tekst og matematikk (STM)
Her vektlegges barns språkutvikling, flerspråkighet, pedagogen som språkmodell og barns språkmiljø, eventyr, bildebøker, sanger, rim og regler, tall og tallforståelse.

Undervisnings- og læringsformer

Hvert kunnskapsområde skal gjennomføre og begrunne aktiviteter som er typisk for kunnskapsområdets metodiske tilnærming. Hver student skal skrive en mappe som tar for seg en innledende presentasjon av studenten, bakgrunn for valg av utdanning, forventinger til studiet og seg selv og et sammendrag fra hvert av de fem kunnskapsområdene. Mappen skal være grunnlag for muntlig individuell vurdering sammen med spørsmål fra pensum i emnet.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er minimum 25 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

15 dager praksis i barnehage.

Kandidaten skal skrive en kort praksisfortelling knyttet til hvert kunnskapsområde; BULL, SRLE, STM, NHB og KKK. I praksis skal kandidatene gjennomføre minimum en aktivitet med barna. Aktiviteten kan være barneinitiert eller vokseninitiert.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Deltakelse i undervisning (minimum 85 % fremmøte)
- Gjennomført og bestått praksis.
- Mappeinnlevering.

Kandidatene skal utarbeide og levere en mappe med teori fra hvert av de fem kunnskapsområdene og praksisfortellinger som viser observasjoner, opplevelser og erfaringer fra praksis knyttet til kunnskapsområdets teori.

Mappen skal bestå av:

1. Barnehagen før og nå. Barnehagens historie og tradisjon, barnehagelærerens profesjon og barnehagens styringsdokumenter. Fra student til barnehagelærer. Studentens bakgrunn for studievalg og forventinger til seg selv og studiet (3 sider).
2. Hva gjør en barnehagelærer? Med bakgrunn i barnehagens rammeplan og kravene til barnehagen og barnehagelæreren, skal studenten redegjøre for de krav som stilles og som danner rammene for profesjonen. Hvordan jobber barnehagelæreren med fagområdene og rammeplanens føringer? (5 sider).
3. Praksisfortelling knyttet til fagområdene. Studentene dokumenterer skriftlig en praksisfortelling fra hvert av rammeplanen for barnehagens fagområder (3 sider).
4. Meta tekst, begrunnelser og refleksjon rundt praktiske og teoretiske valg og handlinger (2 sider).

Studenten vil få tilbakemelding fra faglærer om godkjent/ikke godkjent.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Dersom praksis eller mappe ikke godkjennes, vil studenten kun få én ny mulighet til å rette opp dette. Med unntak av "Deltakelse i undervisning".

Eksamen

Muntlig, individuell eksamen (varighet: ca. 30 minutter).

Kandidatene medbringer mappen på eksamen (se arbeidskrav).

Kandidatene presenterer kort sin mappe og det legges opp til en samtale med vekt på kandidatens begrunnelser og drøftinger og bruk av praktiske og teoretiske refleksjoner.

Det benyttes Bestått/Ikke bestått.

Intern sensur.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtveiseevaluering
- underveiseevaluering
- sluttevaluering

Resultatene behandles av

- trinnleder på trinnledermøte
- av studieleder på programutvalgsmøte

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 2. september 2013.

(Artikler i kompendium er merket med *)

*Aasen, W. (2010): Førskolelæreren som teamleder og samarbeidspartner- ledelsesdilemmaer i barnehagen. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 4 (94), (s. 293-305) (12)

Bagøien, T. E. og Storli, R. (2002): *Lag naturlekeklass - prinsipper og praktiske ideer*. Oslo: Gyldendal Akademisk. (95)

*Carlsen, M.; Wathne, U. og Blomgren, G. (2011): *Matematikk for førskolelærere*. Kristiansand: Høgskoleforlaget (kapittel 1). (s. 11-41) (30)

*Fønnebø, B. (2013): Forming som jazzete improviserende bevegelser. I Otterstad, A. og Rossholt, N. (red.), *Barnehagelærerutdanningens kompleksitet. Bevegelser i faglige perspektiver*. Oslo: Universitetsforlaget. (26)

*Gulpinar, T. (2013): Samtidskunstens plass i barnehagen. I Otterstad, A. og Rossholt, N. (red.), *Barnehagelærerutdanningens kompleksitet. Bevegelser i faglige perspektiver*. Oslo: Universitetsforlaget. (14)

*Haabesland, A. Å. og Vavik, R. E. (2000). *Kunst og håndverk; hva og hvorfor*. Bergen: Fagbokforlaget. (s. 186-203) (17)

*Jensen, M. (2012): Kroppslighet i spill. I Otterstad, A. og Rossholt, N. (red.), *Barnehagelærerutdanningens kompleksitet. Bevegelser i faglige perspektiver*. Oslo: Universitetsforlaget. (22)

*Johannesen, N. (2005): En, to, tre, småbarna er med. Arneberg, P. Juul, E. Mørk, O. (red.). *Samtalen i barnehagen*. Oslo: DAMMforlag. (19)

*Korsvold, T. (2008): *Barn og barndom i velferdsstatens småbarnspedagogikk*. Oslo: Universitetsforlaget. (s. 237-253) (16).

Larsen, A. S. (i prosess). Etikk i sfæren i det ubestemmelige. I K. Holthe, Å. Røthing og E. Schetne (red.) *Etikk i pedagogiske praksiser*. (kopieres opp, og deles ut)(12)

Melaas, T. (2013). *Blikk for lek i barnehagen; starte, verne, videreutvikle*. Oslo: Kommuneforlaget. (192)

Rørvik, B.F. & Moursund, G.(2009): *Bukkene Bruse på badeland*. Oslo: Cappelen Damm.

Sandvik, N. (i prosess): Når gode intensjoner spenner beina på seg selv. I K. Holthe, Å. Røthing og E. Schetne (red.) *Etikk i pedagogiske praksiser*. (kopieres opp, og deles ut)(12)

*Solli, K. A. (2010): Inkludering og spesialpedagogiske tiltak- motsetninger eller to sider av samme sak? *Fou i praksis*, 4 (1), (s. 27-45) (18)

*Solstad, T (2008): Les mer! Utvikling av lesekompetanse i barnehagen. Oslo: Universitetsforlaget. Kapittel 1 (35 sider)

*Spernes, K. & Hatlem, M. (2013): *Den flerkulturelle barnehagen: teoretiske og praktiske perspektiver*. Oslo: Gyldendal akademisk. (kap. 1 og 2) (37)

*Sæbø, A. B. (2010): *Drama i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 2: s. 18-40) (23)

Taguchi, L. & Åberg, A. (2006): *Lyttende pedagogikk - etikk og demokrati i pedagogisk arbeid*. Oslo: Universitetsforlaget. (150)

*Thoresen, I. T. og Winje, G.(2013): *Religioner, mangfold og etikk i barnehagen*. Oslo: Cappelen Damm Akademiske. (Kap. 4.) (s. 42-52) (10)

*Ulla, B. (2011): Omsorgens omfattende område. I Otterstad, A.M. og Rhedding-Jones (red.). *Barnehagefaglige diskurser*. Oslo: Universitetsforlaget. (18)

*Waterhouse, A. H. L. (2013): *I materialenes verden. Perspektiver og praksiser i barnehagens kunstneriske virksomhet*. Bergen: Fagbokforlaget. Kap. 4 og 5. (s 53-91) (42)

Offentlige dokument til «BULL 1»:

Bae, B.; Winger, N.; Eide, B.; og Kristoffersen (2006): *Temahefte om medvirkning i barnehagen*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

Kunnskapsdepartementet. (2011): *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

Kunnskapsdepartementet. (2010): Oslo: *Lov om barnehager*. Oslo: Kunnskapsdepartementet.

LBLHNHB13 Natur, helse og bevegelse (Høst 2013–Vår 2014)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 20

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Steffen Tangen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Bachelorstudium i barnehagelærerutdanning, heltid*.

Undervisningssemester

1. og 2. semester (høst og vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Målet er å gi studenten kunnskap og kompetanse til å oppfylle krav og forventninger satt i "Nasjonale retningslinjer for barnehagelærerutdanning" innenfor fagområdene "Natur, helse og bevegelse".

Etter fullført emne har kandidaten kunnskap om:

- hvordan barnet lærer og forstår verden og seg selv gjennom kropp og sanser i ulike miljø og til ulike årstider
- organismer og fenomener i naturen
- hvordan barn lærer i samspill med miljø og hvordan en kan initiere og støtte opp om barns egeninitierte læringsprosesser
- menneskekroppens oppbygging og funksjon
- betydning av kosthold og kroppslig lek for helse og utvikling
- kroppslig lek i ulike omgivelser og til ulike årstider
- kroppslig lek og kosthold i et flerkulturelt samfunn
- økologi/økosystemer og biologisk mangfold
- lokale og globale miljøtemaer og bærekraftig utvikling
- fysisk, motorisk, psykisk og sosial utvikling hos barnet

Etter fullført emne har kandidaten følgende ferdigheter

- kan legge til rette for undring og utforskning av naturen sammen med barna
- kan eksperimentere med fenomener i den fysiske verden og med hverdagsteknologi sammen med barna
- kan hjelpe barna å samle, systematisere og lære om naturobjekter i nærmiljøet
- kan legge til rette for stimulerende lekemiljøer til ulike årstider og på ulike arenaer
- kan bruke lokale naturressurser til pedagogisk opplegg i barnehagehverdagen
- kan planlegge, gjennomføre og evaluere aktivitetsopplegg for barn i naturen og på andre arenaer, samt legge til rette for barns behov for fysisk aktivitet, hvile, sunt kosthold og god hygiene
- kan reflektere over og ta hensyn til ulike kulturelle perspektiv og ulike perspektiver på kropp i arbeidet med natur, helse og bevegelse

Etter fullført emne har kandidaten følgende generell kompetanse

- er medvirkende, inspirerende og gode rollemodeller sammen med barn i deres kroppslige lek og naturopplevelser
- kan være analytisk og kritisk reflekterende i arbeid med barn
- kan orientere seg i og bruke nærmiljøets muligheter for kroppslig lek og naturfaglig utforskning sammen med barn
- kan ivareta helse, gjennomføre rutiner for trygghet i barnehagen og utføre førstehjelp
- kan legge til rette for barns, naturfølelse, mestringsglede, bevegelsesglede, trygghet, kommunikasjon, empati, identitet og logiske evner

Innhold

Tema som gjennomgås:

- Arter i dyreriket, soppriket og planteriket
- Miljø og barn i natur
- Barns totale utvikling (fysisk, motorisk, psykisk og sosial)
- Fysisk aktivitet, kosthold og helse i et flerkulturelt samfunn
- Bevegelseslek i ulike miljø
- Grunnleggende fysikk og hverdagskjemi
- Menneskekroppens oppbygging og funksjon
- Fagdidaktikk i barnehagen
- Plante- og dyreliv ved ulike årstider og miljø
- Grunnleggende kunnskap om samspill i naturen

- Årstidsvariasjoner knyttet til økologi og klima
- Ulike perspektiver på kropp, todlerens kroppslige væremåte og kroppens fenomenologi

Praktisk kunnskap:

- Basal hjerte- og lungeredning (HLR)
- Naturlekeplass med tverrfaglig innhold
- Sopptur, mat og helse
- Tilpasning av aktiviteter for barn i ulike læringsmiljø, ute og inne og til ulike årstider

Undervisnings- og læringsformer

Undervisning vil foregå på ulike måter, blant annet: gruppearbeid, uteundervisning, praktiske øvelser, laboratoriearbeid, forelesninger, selvstudium, arbeid med barnehagebarn og ekskursjoner. Teoretisk og praktisk undervisning skal utfylle hverandre.

Studentene må bruke IKT som et verktøy knyttet til ulike arbeidsoppgaver i emnet. Studentene skal også være kjent med bibliotekets tilbud.

Arena for undervisning:

- Natur som pedagogisk arena til ulike årstider
- Kulturlandskap og nærmiljø som læringsressurs i barnehagen
- Basseng, vann
- Gymsal
- Auditorium/klasserom
- Laboratorium
- Grupperom
- Barnehagen

Ekskursjoner:

Ulike typer friluftsliv. Eventuelle kostnader knyttet til ekskursjoner må dekkes av den enkelte student.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er minimum 25 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Studenten må gjennomføre den praksis som ligger til det ordinære løpet i barnehagelærerutdanningen.

20 dagers praksis i barnehage som ivaretar kunnskapsområdene *Natur, helse og bevegelse* og *Samfunn, religion og etikk*.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen:

1. Obligatorisk praktisk undervisning (minimum 85 % tilstedeværelse)
2. Bestått prøve i hjerte-lunge-redning (HLR)
3. Vinteraktivitetskurs (Planlegging, gjennomføring og rapport)
4. Artskunnskapsprøve (Digital kunnskapsprøve)
5. Arena for utforsking for de yngste barna (Planlegging, gjennomføring og fremlegg)
6. Gjennomført og bestått praksis.
7. Naturlekeplassprosjekt i barnehagen. Planlegging, gjennomføring og rapport.

Studenten vil få tilbakemelding fra faglærer om godkjent/ikke godkjent.

Dersom arbeidskrav ikke godkjennes, vil studenten kun få én ny mulighet til å rette opp dette. Dette med unntak av arbeidskrav nr. 1.

Eksamen

Praktisk-muntlig gruppeeksamen (to og to).

Varighet per eksamensgruppe: ca. 30 minutter.

Arena for eksamen: Ute, i området utenfor høgskolen.

Individuell gradert karakter A-F.

Intern og ekstern sensurering.

Eventuell ny og utsatt eksamen kan først gjennomføres ved neste ordinære eksamensavvikling.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtveisevaluering
- underveisevaluering
- sluttevaluering

Resultatene behandles av

- trinnleder på trinnledermøte
- av studieleder på programutvalgsmøte

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 21.6.13.

Naturfag med miljølære:

- Bakke,H.H.K (2013) Natur 1, Cappelen Damm
- Bakke,H.H.K (2013) Natur 2, Cappelen Damm
- Lysklett O. B. (2006) Temahefte om natur og miljø, Kunnskapsdepartementet
- Utdelt materiale fra lærer

Fysisk fostring:

- Osnes, H., Skaug, H. N. & Kaarby, K. M. E. (2010) Kropp, bevegelse og helse i barnehagen. Oslo: Universitetsforlaget 283 s.
- Nordbotten, G. L. N. (2006). Barns fysiske utvikling: hvordan stimulere barns fysiske utvikling? Kristiansand: Høyskoleforlaget 120 s.
- Lundhaug T. & Neegaard H.R. (2013) Friluftsliv og uteliv i barnehagen. Oslo: CappelenDamm
- Kompendium: Fysisk fostring, red. Berit Oddrun Sletten (2010). Består av:

Kippe Karin. Barns utvikling gjennom fysisk utfoldelse i barnehagen.

Moser, m.fl. Om barnas rom og kropp, aktivitet og hvile.

Samdal og Haug. Betydningen av et sunt kosthold og fysisk aktivitet for helse og læring.

Ärlemalm-Hagsør Eva. Bland sandlådor, cyklar och bandyklubbor.

- Helsedirektoratet (2007) Retningslinjer for mat og måltider i barnehagen Utdelt materiale fra lærer

Pedagogikk:

- Greve, A. (2009). Vennskap mellom små barn i barnehagen. Oslo: Pedagogisk Forum
- Forskning om de yngste (2010). Barnehagefolk, nr. 1
- Kolle, T., Larsen, A.S. og Ulla, B. (2010). Pedagogisk dokumentasjon: inspirasjoner til bevegelser til bevegelige praksiser. Bergen: Fagbokforlaget
- Sandvik, N. (2006) Temahefte om de minste barna i barnehagen
- Alnervik, K. Göthson, H. og Kennedy, B. (2012). Ljuspunkten: barns reaktion till fenomenet och begreppet ljus. Stockholm: Stockholms universitets förlag

Grunnlagsdokumenter fra Kunnskapsdepartementet:

- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Bae B., Eide B. J., Winger N. & Kristoffersen A. E. (2006) Temaheftet

LBLHSRLE13 Samfunn, religion, livssyn og etikk (Vår 2014)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 20

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Alf Rolin

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Bachelorstudium i barnehagelærerutdanning, heltid*.

Undervisningssemester

2. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Barnehagelærerutdanningen skal kvalifisere kandidaten til å utøve barnehagelæreryrket i et samfunn som preges av mangfold og endring. Læringsutbyttet er formulert med utgangspunkt i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning, bachelorgradsnivå.

Etter fullført barnehagelærerutdanning skal kandidaten ha følgende læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, som grunnlag for pedagogisk arbeid i barnehagen og videre kompetanseutvikling og utdanning på mastergradsnivå.

Emnet **Samfunn, religion, Livssyn og etikk** skal bidra til at studenten oppnår følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om barnehagens særskilte verdigrunnlag og hva dette i praksis innebærer i et flerkulturelt samfunn samt kunnskap om samiske barns kulturer og rettigheter
- har kunnskap om samfunnsutvikling med vekt på velferdsstaten, mangfold, likeverd, likestilling og sosial ulikhet samt har kunnskap om barndom, barnehage og familie i historisk, nåtidig og fremtidig perspektiv
- har kunnskap om barns reaksjoner og voksnes ansvar for barn i vanskelige livssituasjoner, samt kunnskap om hvordan man kan støtte barn og samarbeide med andre hjelpeinstanser
- har kunnskap om kristen tro og kulturarv, om de øvrige verdensreligionene, andre livssyn og filosofi samt etisk teori, grunnlagstenkning og etisk veiledning
- har kunnskap om ulike pedagogiske og digitale verktøys betydning for å fremme barns lek og læring og hvordan disse kan brukes kreativt og kritisk

Ferdigheter

Studenten

- kan begrunne, formidle og praktisere barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag
- kan reflektere kritisk over egne verdier, holdninger og væremåter og handle i tråd med barnehagens formålsbestemmelse
- kan formidle kulturenes fortellinger og i samarbeid med hjemmet tilrettelegge for markering av høytider og merkedager
- kan samtale med barn om etiske, religiøse, filosofiske og livssynsmessige spørsmål
- kan stimulere til demokratiforståelse ved å utøve demokrati i praksis

Generell kompetanse

Studenten

- kan møte etiske utfordringer i barnehagens dagligliv, reflektere kritisk over etiske spørsmål og begrunne sine handlingsvalg
- har tilegnet seg et faglig og profesjonelt grunnlag for å kunne arbeide tverrfaglig og tverretattlig i barnehagen
- kan samarbeide med barns foresatte
- kan samarbeide med og lede barn og personale med ulik bakgrunn og gi etisk veiledning
- har evne til å se sammenhenger mellom individ, gruppe og samfunn og relatere disse sammenhengene til praksis

Innhold

- Barnehagens grunnlagsdokumenter:
- Barnehagens særskilte verdigrunnlag
- Barnehagen i et flerkulturelt samfunn
- Kristen tro og kulturarv
- De øvrige verdensreligionene
- Andre livssyn og filosofi
- Etisk grunnlagstenkning og yrkesetikk
- Samfunnsutvikling
- Barn i samfunnsfaglig perspektiv

- Barnehagen som organisasjon
- Ulikhet, klasser og lagdeling
- Barnehagen, staten og kommune
- Barns rett til medvirkning
- Samiske barns kulturer og rettigheter
- Barn i sorg og vanskelige livssituasjoner
- Samarbeids med barnas foreldre/foresatte
- Samarbeide med andre hjelpeinstanser

Undervisnings- og læringsformer

- Forelesninger
- Seminarer
- Gruppe- og plenumsamtaler
- Lærer- og studentledet veiledning
- Skriftlige arbeider, både individuelle oppgaver og gruppearbeid
- Presentasjoner og framlegg med respons, ved både faglærer og studenter
- Tverrfaglige prosjekter
- Bruk av IKT i oppgaver og prosjekter
- Bruk av bibliotekets ressurser

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er minimum 25 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Studenten må gjennomføre den praksis som ligger til det ordinære løpet i barnehagelærerutdanningen.

20 dagers praksis i barnehage som ivaretar kunnskapsområdene *Samfunn, religion, livssyn og etikk* og *Natur helse og bevegelse*.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent muntlig eller skriftlig av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen:

1. Godkjent og bestått praksis.
2. Praksisfortelling.
3. Fagdidaktisk oppgave i grupper. Veiledning. Muntlig presentasjon.
4. Obligatorisk deltakelse i undervisning (minimum 85 % tilstedeværelse). Ved deltakelse i alle deler skal studenten bidra i et forpliktende læringsfellesskap.

IKT kan anvendes som kilde og presentasjonsform.

Dersom arbeidskrav ikke godkjennes, vil studenten kun få én ny mulighet til å rette opp dette. Dette med unntak av arbeidskrav nr. 4.

Eksamen

Individuell skriftlig skoleeksamen 5 timer.

Eksamen består av oppgaver som omhandler både enkelte målområder og sammenhenger mellom målområder.

Tillatte hjelpemidler: Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Leveres ut på eksamensdagen.

Eksamensbesvarelsene vurderes av intern og ekstern sensor etter gradert karakterskala fra A-F.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtveisevaluering
- underveisevaluering
- sluttevaluering

Resultatene behandles av

- trinnleder på trinnledermøte
- av studieleder på programutvalgsmøte

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 24.02.2014.

B= bøker som kan kjøpes i bokhandelen på Remmen

K= kompendium, dvs. litteratur i et kompendium som kan kjøpes i bokhandelen på Remmen

BULL= litteratur i SRLE som ble brukt i BULL høsten 2013, og som derfor ikke blir brukt våren 2014

B Børresen, B. & Malmhøster, B. (2008): Filosofere i barnehagen. Bergen: Fagbokforlaget, kap.4 (s. 46-72) (26 sider)

K Birkelund, Gunn Elisabeth og Trond Petersen, Det norske likestillingsparadokset, i Det norske samfunn, 6. utgave, Gyldendal, Oslo 2010, ca. 20 sider.

K Botnen, Solveig m. fl. 2011. Fordi vi er mennesker. En bok om samarbeidets etikk. Bergen: Fagbokforlaget. Ss. 13-17 og 77-106 (33s)

K Brochmann, Grete, Innvandring og det flerkulturelle Norge, i Det norske samfunn, 6. utgave, Gyldendal, Oslo 2010, ca. 21 sider.

B Glaser, V. (2013). Foreldresamarbeid, barnehagen i et mangfoldig samfunn. Oslo: Universitetsforlaget (150 sider?)

B Hyrve, Geir, og Sataøen, Svein Ole, Samfunnsfag i førskolelærerutdanningen. Universitetsforlaget. Siste utgave. Del I, II og III, s. 5-180 (175 sider).

B Johannesen, Nina og Sandvik, Ninni (2008). Små barn og medvirkning- noen perspektiver. Oslo: Cappelen DAMM (104 sider)

BULL Larsen, Ann Sofi (i prosess). Etikk i sfæren i det ubestemmelige. I K. Holthe, Å. Røthing og E. Schetne (red.). Etikk i pedagogiske praksiser (12 sider)

B Moen, Kari Hoås. Styring og samarbeid i barnehagesektoren. Universitetsforlaget. Siste utgave. Kapitlene 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 og 8, s. 5-186. (181 sider).

K Norli Hansen, Marianne og Fredrik Engelstad. Samfunnsklasser og eliter, i Det norske samfunn, 6. utgave, Gyldendal, Oslo 2010 (ca. 23 sider)

BULL Sandvik, Ninni (i prosess). Når gode intensjoner spenner beina på seg selv. I K. Holthe, Å. Røthing og E. Schetne (red.). Etikk i pedagogiske praksiser (12 sider)

B Spernes, Kari og Hatlem, Marianne (2013). Den flerkulturelle barnehagen: teoretiske og praktiske perspektiver. Oslo: Gyldendal akademisk, del 3 og 4 = s. 155-257 (103 sider)

B Sødal, Helje Kringlebotn (Ny utgave etter nyttår 2013): Kristen tro og tradisjon i barnehagen. Kristiansand: Høyskoleforlaget, kap. 2, 3, 6 og 7 (90 sider)

B Thoresen, I. T. og Winje, G. 2013. Religioner, mangfold og etikk i barnehagen. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Ss. 18-41, 53-174, 187-197, 211-266, 273-280, 282-289 (223 sider)

BULL Thoresen, I. T. og Winje, G. 2013. Religioner, mangfold og etikk i barnehagen. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. Ss. 42-52 (10 sider)

B Tholin, K. R. (2008). Yrkesetikk for førskolelærere. Bergen: Fagbokforlaget (134 sider)

LBLHKKK13 Kunst, kultur og kreativitet (Høst 2014)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 20

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Bachelorstudium i barnehagelærerutdanning, heltid*.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Gjennomført og bestått praksis i 1. studieår eller tilsvarende.

Undervisningssemester

3. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Målet er å gi studenten kunnskap og kompetanse til å oppfylle krav og forventninger satt i "Nasjonale retningslinjer for barnehagelærerutdanning" innenfor fagområdet "Kunst, kultur og kreativitet".

Kunnskap

Etter fullført emne har studenten kunnskap om

- hvordan kunst og kultur bidrar til barns ulike opplevelser og uttrykksformer, læring og danning
- ulike syn på kunst og kultur, estetikk, kreativitet og kreative prosesser
- kommunikasjons- og samspillsteorier i estetiske sammenhenger, og om motivasjon, identitet og selvoppfatning i arbeid med kunst- og kulturfaglige områder
- barns musikalitet og musikalske utvikling, barns utvikling i skapende arbeid innen digital og to- og tredimensjonale former og uttrykk, og om estetiske dimensjoner og formmessige elementer i barns dramatisk lek og utvikling
- barnekultur, kulturarv i flerkulturelle perspektiver, samiske kulturer, og har forståelse for hvordan kultur påvirker barns ulike uttrykksformer
- prosjektarbeid med barn
- lyttende pedagogikk
- pedagogisk dokumentasjon

Ferdigheter

Etter fullført emne har studenten følgende ferdigheter

- kan planlegge, gjennomføre, dokumentere og vurdere kunstneriske og kunstpedagogiske prosesser med og for barn
- kan strukturere og skape miljøer som inviterer barn til estetiske opplevelser, undring, utforskning, skaperglede og lek
- kan legge til rette for kunst- og kulturopplevelser og fremme barns estetiske utvikling
- kan bruke sin faglighet til improvisasjon i lek og læring
- kan anvende, eller kjenner til ulike redskaper, teknikker og materialer fra forskjellige håndverkstradisjoner, deriblant samiske, og utforske disse i samspill med barn
- kan planlegge, dokumentere og vurdere prosjektarbeid med barn

Generell kompetanse

Etter fullført emne har studenten følgende generell kompetanse

- ser barn som kompetente deltakere som kan medvirke i barnehagens kunst- og kulturarenaer
- har en bevisst holdning til, følsomhet for og innlevelse i barns forskjelligartede estetiske uttrykksformer og kan bidra til at barn får forståelse for hverandres kulturelle bakgrunn.
- forstår barnehagelærerens betydning som medskaper, deltaker og rollemodell i barns utforskning og uttrykk, og kjenner betydningen av og kan stimulere barns skaperglede og mestringsfølelse
- kan ivareta kjønnsperspektiver og flerkulturelle perspektiver i skapende aktiviteter og kunst- og kulturformidling i barnehagen.
- forstår utviklingsarbeid og forskning som forutsetning for å styrke det kunst- og kulturfaglige arbeidet i barnehagen
- forstår hvilken betydning kunst, kultur og kreativitet har for barnets danning gjennom medvirkning

Innhold

Innholdet i kreativt arbeid med barn er strukturert etter felles tematikk med kunnskapsområdet Kunst, kultur og kreativitet. Studenten vil møte kunnskapsområdet i 3. semester der kunst, kultur og kreativitet aktualiseres gjennom hele høstsemesteret.

Faglige og fagdidaktiske emner vil være:

- Barns kreative uttrykk
- Didaktikk og faglig ledelse av estetiske prosesser
- Opplevelse av kunst og kultur gjennom varierte sanseinntrykk
- Barns medvirkning og dannelse gjennom kreative prosesser.

Kunnskapsområdet vil benytte kompetanse fra musikk, drama, kunst og håndverk og pedagogikk.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisning vil foregå på ulike måter, blant annet: gruppearbeid, praktiske øvelser, forelesninger, selvstudium, arbeid med barnehagebarn, veiledninger, demonstrasjoner og ekskursjoner. Teoretisk og praktisk undervisning skal utfylle hverandre.

Studentene må bruke IKT som et verktøy knyttet til ulike arbeidsoppgaver i emnet. Studentene skal også være kjent med bibliotekets tilbud.

Arena for undervisning:

- Barnehagen
- Gallerier
- Teatre
- Auditorium/klasserom
- Grupperom

Andre arenaer i samfunnet der kunnskapsområdet aktualiseres

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er minimum 25 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Studenten må gjennomføre den praksis som ligger til det ordinære løpet i barnehagelærerutdanningen.

15 dagers praksis i barnehage.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen:

1. Obligatorisk undervisning (minimum 85 % tilstedeværelse)
2. Godkjent og bestått praksis
3. Mappe som består av
  - a) Skriftlig innlevering knyttet til praksis og teori på ca 12 sider
  - b) Praksisfortelling som omhandler kunst, kultur og kreativitet faget fra barnehagen og studentens praksis. Denne skal presenteres muntlig.

Studenten vil få tilbakemelding fra faglærer om godkjent/ikke godkjent.

Dersom arbeidskrav ikke godkjennes, vil studenten kun få én ny mulighet til å rette opp dette. Dette med unntak av arbeidskrav nr. 1.

Eksamen

Individuell muntlig eksamen (varighet ca. 30 minutter).

Mappen (se arbeidskrav) medbringes til eksamen.

Kandidaten skal presentere mappen og prøves i pensum.

Gradert karakter A-F.

Intern sensurering.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtveisevaluering
- underveisevaluering
- sluttevaluering

Resultatene behandles av

- trinnleder på trinnledermøte
- av studieleder på programutvalgsmøte

Litteratur

Litteraturen oppdatert 10. juni 2014.

Bakke, Kari; Jenssen, Cathrine og Sæbø, Aud Berggraf (red.)(2011)*Kunst, kultur og kreativitet*. Kunstfaglig arbeid i barnehagen

Bråten I., Kvalbein Å. (2014) *Ting på nytt*. Fagbokforlaget

Carlsen Kari, Samuelsen Arne Marius (1988) *Inntrykk og uttrykk: estetiske fagområder i barnehagen*

Fossbråten L.A, Pihlstrøm J. (1995) *Barn leker teater*. Spillrom forlag

Haabesland, Anny Å. og Vavik, Ragnhild E.: *Kunst og håndverk - hva og hvorfor*, Fagbokforlaget, Bergen 22. Utvalgte sider 11-26, 128-303

Haugen, S., Løkken, G. Røthle, M.: *Småbarnspedagogikk*. Oslo: Cappelen Akademisk forlag. 2005. Kapittel om kunst, estetikk og utvikling. Den blir avhengig av antallsider vi må forholde oss til.

Hernes, Os og Selmer-Olsen (2010) *Med kjærlighet til publikum*. Kunst for barn under tre år. Oslo: Cappelen Akademiske forlag: Kap 1, 2, 3

Juell E., Norskog T. J. (2011) *Å løpe mot stjernene*. Fagbokforlaget

Kolle, T., Larsen, A. S. & Ulla, B. (2010). *Pedagogisk dokumentasjon: inspirasjoner til bevegelige praksiser*.

Liset Sverdrup M, Myrstad A, Myrstad T (2011): *Møter i bevegelse A improvisere med de yngste*. Fagbokforlaget, Bergen.

Sæther Morten, Aalberg Angelo Elin 2012: *Barnet og musikken: innføring i musikkpedagogikk for barnehagelærerstudenter*. Oslo: Universitetsforlaget

Waterhouse Lorvik A. H. (2013) *I materialenes verden*. Fagbokforlaget

Wolf Danielsen K. (2014) *Små barns lek og samspill i barnehagen*. Universitetsforlaget

---

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:47:45

LBLHBUL213 Barns utvikling, lek og læring (Høst 2014–Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 20

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Mette Røe Nyhus

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Bachelorstudium i barnehagelærerutdanning, heltid*.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Gjennomført og bestått praksis i 1. studieår eller tilsvarende.

Undervisningssemester

3. og 4. semester (høst og vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Etter endt emne har studentene *kunnskap* om:

- nyere pedagogisk forskning om barn
- barns utvikling, lek, læring, omsorg og danning
- de yngste barna
- barns medvirkning
- barnehagens mangfold
- barnehagens styringsdokumenter, planlegging og pedagogisk ledelse av barnegrupper
- prosjektarbeid som arbeidsmåte
- pedagogisk dokumentasjon som verktøy
- overgang barnehage - skole

Ferdigheter

Etter endt emne har studentene *ferdigheter* i:

- å skape et utviklende leke- og læringsmiljø for alle barn i barnehagen
- å se, tolke og forstå de yngste barnas uttrykk
- å gå inn i omsorgsfulle relasjoner med barn
- å lede pedagogiske leke- og læreprosesser i en barnegruppe
- å se, møte og støtte barns lek, nysgjerrighet og læring gjennom arbeid med prosjekter
- å samarbeide og bidra til gode overganger mellom barnehage og skole
- å planlegge, dokumentere og vurdere arbeid i barnehagen
- å bruke pedagogisk dokumentasjon som verktøy i nytenkning og endringsarbeid i barnehagen

Generell kompetanse

Etter endt emne har studentene *generell kompetanse* i:

- å bidra til nytenkning om de yngste barna som medskapere av kunnskap, kultur, identitet og samværsformer
- å reflektere over gode overganger mellom barnehage og skole
- å vise grunnleggende toleranse, interesse og respekt for hvert enkelt barn basert på en forståelse av demokrati, likeverd og likestilling
- å analysere og reflektere kritisk over profesjonelle og etiske utfordringer knyttet til pedagogisk arbeid med barns utvikling, lek, læring og danning

Innhold

Emnet er delt inn i disse temaene:

- barns utvikling, lek og læring
- de yngste barna som medskapere av kunnskap, kultur og samværsformer
- pedagogisk dokumentasjon
- arbeid i barnegruppe, planlegging og pedagogisk ledelse
- omsorg og danning
- medvirkning i barnehagen
- overgang barnehage - skole
- barnehagens mangfold

- barnehagens styringsdokumenter

Emnet deles likt mellom de yngste barna og barn i alderen 3-6 år. Barnehagens mangfold skal inngå i alle temaene.

Undervisnings- og læringsformer

Studentene arbeider med emnet på ulike måter. Studentaktive og grunnleggende arbeidsformer i emnet er: selvstudier, basisgruppearbeid, prosjektarbeid, pedagogisk dokumentasjon og praksis. I tillegg gis lærerledet undervisning. IKT er et viktig læringsverktøy i dette emnet.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er minimum 25 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Praksis i barnehage i 20 dager som ivaretar kunnskapsområdene *Barns utvikling, lek og læring* og *Språk, tekst og matematikk* og 5 dagers praksis i barnehage hvor tema er knyttet til overgang barnehage-skole.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. Obligatorisk undervisning (minimum 85 % tilstedeværelse)
2. Deltakelse i praksisforberedende seminar
3. Godkjent og bestått praksis
4. Deltakelse i planlegging, gjennomføring og etterarbeid av gruppearbeid:
Prosjektarbeid som inngang til medvirkning. Muntlig fremlegg i gruppe + individuelt refleksjonsnotat
5. Mappeinnlevering bestående av fagtekst og meta tekst
6. Miniprojekt - *Den offentlige barnehagedebatten.* Muntlig fremlegg i gruppe.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen. Studenten vil få tilbakemelding fra faglærer om godkjent/ikke godkjent.

Dersom arbeidskrav ikke godkjennes, vil studenten kun få én ny mulighet til å rette opp dette. Dette med unntak av arbeidskrav nr. 1.

Eksamen

Individuell skriftlig hjemmeeksamen over 3 dager.

Det benyttes bokstavkarakterer A-F.

Besvarelsen vurderes av intern og ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtveisevaluering
- underveisevaluering
- sluttevaluering

Resultatene behandles av:

- trinnleder på trinnledermøte
- av studieleder på programutvalgsmøte

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 3. juni 2014.

Aasen, W (2012). Teamledelse i barnehagen. Bergen: Fagbokforlaget

Bae, B. (2006): Å se barn som subjekt - noen konsekvenser for pedagogisk arbeid i barnehage. Artikkel. Kunnskapsdepartementet (Kan lastes ned fra nettet)

Bae, B. (2009). "Rom for medvirkning? Om kvaliteter i samspillet mellom førskolelærere og barn", BARN, nr. 1.

Bae, B (2012) Barnehagebarns medvirkning. I Bae, B.(red) Medvirkning i barnehagen. Potensialer i det uforutsette. (2012) Bergen: Fagbokforlaget

Bae, B (2012) Kraften i lekende samspill. I Bae, B.(red) Medvirkning i barnehagen. Potensialer i det uforutsette. (2012) Bergen: Fagbokforlaget

Brostrøm, S (2009). Tilpasning, frigjøring og demokrati. I Første Steg nr.2. 2009

Glaser, V (red.), Hoås Moen, K (red.), Mørreaunet, Sissel (red.) og Søbstad, F (red)(2011): Barnehagens grunnsteiner. Formålet med barnehagen. Universitetsforlaget. Kap. 11 og 12

Greve, A. (2009): Vennskap mellom de yngste barna i barnehagen. Nordisk Barnehageforskning, vol 2 nr 2

Greve, Jansen og Nordbrønn (2013) Barnehagelæreren - en politisk aktør. I Greve, Mørreaunet og Winger(red). Ytringer: Om likeverd, demokrati og relasjonsbygning i barnehagen. Bergen: Fagbokforlaget

Greve, A, Jansen T.T og Solheim. M (2014): Kritisk og begeistret. Barnehagelærernes fagpolitiske historie. Bergen: Fagbokforlaget.

Hogsnæs, H og Moser, T(2014): Forståelser av gode overganger og opplevelse av sammenheng mellom barnehage, skole og SFO. Nordisk Barnehageforskning, vol 7

Johannesen, N. (2012). Å se det unike i små barns uttrykk: Med Levinas som linse. I Bae, B.(red), (2012). Medvirkning i barnehagen. Potensialer i det uforutsette. Bergen: Fagbokforlaget

Johansson, E. (2002): Små barns etikk. Oslo: Pedagogisk Forum. Side 15-19, 33-130 og 197-206. Bok

Kolle, T. (2011) Danning er det nye ordet - men hva åpner det for? I Barnehagefolk nr.1 2011 Pedagogisk forum.

Kolle, T, Nyhus, M.R. (2013): «Tenk om Emilie het Emil?»: en rapport fra Østfold om pedagogisk likestillingsarbeid i barnehagen. Høgskolen i Østfold: Oppdragsrapport

Kunnskapsdepartementet (2008). Veileder: Fra eldst til yngst. Oslo: Kunnskapsdepartementet

Larsen, A.S. (2009): Barns rett til medvirkning - en etisk og demokratisk verdi som utfordrer barnehagepersonalets profesjonsutøvelse og deres evne til kritisk refleksjon. Artikkel. Norsk pedagogisk tidsskrift nr. 1

Larsen, A.S. (2012). Hvordan stopp skapte nye vilkår for praksis. I Arnesen, A-L. (red.) Inkludering. Perspektiver i barnehagefaglige praksiser. Oslo: Universitetsforlaget

Lenz Taghushi, H, Åberg, A (2006). Lyttende pedagogikk. Etikk og demokrati i pedagogisk arbeid. Oslo: Universitetsforlaget. Del II og III

Løkken, G. (2004): Toddlerkultur. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. Bok

Løvlie, L. (2013) Kampen om barndommen. I Greve, Mørreaunet og Winger(red). Ytringer: Om likeverd, demokrati og relasjonsbygning i barnehagen. Bergen: Fagbokforlaget

Nordin-Hultman, E. (2004): Pedagogiske miljøer og barns subjektskaping. (Del III). Pedagogisk Forum.

Odegard, N og Rossholt, N (2008). Barna i byen - former i Brevik : nærmiljø og samfunn. I Moser og Pettersvold (red) (2008) En Verden av muligheter : fagområdene i barnehagen. Oslo: Universitetsforlaget

*Pettersvold, M. & Østrem, S. (2013). Fra danning og demokrati til lydighet og disiplinering. ARR i Idéhistorisk tidsskrift, 4/2013. 89-99

*Rossholt, N (2010): Medvirkning gjennom kroppen. Barnehagefolk nr 1, 2010

*Sandvik, N (2007): De yngste barnas medvirkning i barnehagen. Barn nr 1 2007: 27-45

*Sandvik, N (2014): Barndom ingen mangelsykdom. Dagsavisen - Nye Meninger 27.03. 2014 s. 5

Solli, A. (red.) (2009): Den skrivende førskolelærer - om profesjonalitet og praksis. Fagbokforlaget. VIII, IX

Tholin, K.R(2013): Omsorg i barnehagen. Bergen: Fagbokforlaget

*Ulla,B.(2012). Kroppens kraft. Kropp som en del av inkludering og profesjonsutøvelse i barnehagen. I Arnesen, A-L. (red.) Inkludering. Perspektiver i barnehagefaglige praksiser. Oslo: Universitetsforlaget

Ødegård, E.E (2012): Barnehage som dannelsesarena. Bergen: Fagbokforlaget

Øksnes, M (2010): Lekens flertydighet: om barns lek i en institusjonalisert barndom. Oslo: Cappelen Damm

LBLHSTM13 Språk, tekst og matematikk (Vår 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 20

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Bachelorstudium i barnehagelærerutdanning, heltid*.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Gjennomført og bestått praksis i 1. studieår eller tilsvarende.

Undervisningssemester

4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om barns matematiske utvikling, barns muntlige og skriftlige språk og språkutvikling, også i flerspråklige og flerkulturelle perspektiv,
- har kunnskap om skjønnlitteratur og sakprosa for barn, sjangrer fra muntlige fortellertradisjoner og moderne tekst- og mediekulturer
- har kunnskap om betydningen av å utvikle positive holdninger til matematikk, språk og språkmangfold
- har kunnskap om matematiske områder som er relevante for barn, og matematikk som verktøy for systematisk utforsking og tenking
- har kunnskap om lekens betydning for språk- og matematikklæring
- har kjennskap til samisk fortellertradisjon

FERDIGHETER

Studenten

- kan observere, legge til rette for, kartlegge og følge opp barns språk- og matematikkutvikling
- er en bevisst språklig rollemodell og en samtalepartner som fremmer utvikling og læring i arbeid med barnehagens innhold
- kan organisere et inkluderende og stimulerende læringsmiljø for matematisk og språklig utforskning, fortelling og høytlesing og sikre kvalitet og kulturelt mangfold i barnehagens tekstformidling
- kan veilede og inspirere barn når de utforsker muntlige og skriftlige sjangrer, matematiske problem, symboler og sammenhenger
- kan bruke IKT som pedagogisk verktøy i arbeidet med kunnskapsområdet

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan dokumentere og evaluere barnehagens arbeid med språk, tekst og matematikk
- kan kommunisere og drøfte faglig-pedagogiske problemstillinger med personalet, foresatte og eksterne samarbeidspartnere
- forholder seg aktivt til samtidens barnehagefaglige diskusjoner knyttet til språk, tekst og matematikk
- mestrer norsk muntlig og skriftlig (bokmål og nynorsk) og kan bruke språket kvalifisert i profesjonssammenheng

Innhold

Emnet er bygget opp rundt disse hovedområdene

- Barns språkutvikling, muntlig og skriftlig
- Litteratur i barnehagen
- Pedagogisk improvisasjon
- Pedagogisk dokumentasjon
- Flerkulturelle perspektiver
- Tall og tallsystemer
- Innføring i matematikkfaglig og norskfaglig terminologi
- Didaktiske perspektiver
- Regning og regneferdigheter
- Utvikling av studentenes egne muntlige og skriftlige ferdigheter

Undervisnings- og læringsformer

Undervisning vil foregå på ulike måter, blant annet: forelesninger, gruppearbeid, praktiske øvelser, case-relaterte øvelser, loggskrivning og selvstudium. Studentene skal også gi tilbakemelding på hverandres arbeidskrav. IKT er et verktøy i arbeidet med emnet, og studentene skal også bruke biblioteket.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er minimum 25 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Studentene skal gjennomføre den praksis som ligger til det ordinære løpet i barnehagelærerutdanningen. 20 praksisdager i barnehage skal knyttes til kunnskapsområdet sammen med Barns, utvikling, lek og læring 2.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. Obligatorisk deltakelse i undervisning. Minimum 80 % tilstedeværelse.
Ved tilstedeværelse under 70 % må hele emnet tas på nytt neste studieår.
2. Gjennomført og bestått praksis
3. Prosjekt knyttet til praksis med muntlig fremføring
4. Skriftlig passeringsprøve i matematikkfaglige temaer i vårsemesteret, varighet 4 timer
5. To skriftlige innleveringer som skal være levert og bestått

Eksamen

Skriftlig skoleeksamen 6 timer.

Hjelpemidler: kalkulator og Rammeplan for barnehagen.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtveisevaluering
- underveisevaluering
- sluttevaluering

Resultatene behandles av

- trinnleder på trinnledermøte
- av studieleder på programutvalgsmøte

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 16. januar 2015.

Carlsen M. Wathne U. Blomgren G.(2011) Matematikk for førskolelærere. Høyskoleforlaget

Temaheftet Antall, rom og form:

<http://www.regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/Barnehager/temahefte/Temahefte%20om%20antall%20rom%20og%20form.pdf>

Høigård, Anne (2006): *Barns språkutvikling muntlig og skriftlig*. TANO, Oslo.

Mjør, Ingeborg, Birkeland, Tone og Risa, Gunvor (2006): *Barnelitteratur. Sjangrar og teksttypar*. LNU/Cappelen.

Udir: Språk er mer enn prat. . <http://www.udir.no/Barnehage/Stotteressurser/Sprak/sprakveileder/>

Udir: Temahefte for språk og språkmiljø.

http://www.udir.no/Upload/barnehage/Pedagogikk/Temahefter/Temahefte%20om_spr%C3%A5kmiljo_og_sprakstimulering_i_barnehagen_bokm%C3%A5l_web.pdf?epslanguage=no

Artikler:

Bjorvand, Agnes-Margrethe Bjorvand: «Når barn leser bildebøker» i Bjorvand og Tønnessen(2012): *Den andre leseopplæringa*. Universitetsforlaget.

Sandvik, M. og Spurkland, M. (2009): «Hvorfor bruke litteratur i språkstimulering?» i *Lær meg norsk før skolestart! Språkstimulering og dokumentasjon i den flerkulturelle barnehagen*. Cappelen Akademisk Forlag.

Arntzen, Ragnar/Hjelde, Arnstein (2012): Det var en gang en tospråklig gutt som skulle begynne på skolen. I *Norsk pedagogisk tidsskrift*.

Barnepoesi

Et utvalg fra nyere og eldre tid (blir utdelt)

Kompendium med skjønnlitterære tekster

(blir utdelt)

Bildebøker

Anna Backe-Wiig: *Don Fridtjof*

Stian Hole: *Garmanns sommer*

Gro Dahle/Svein Nyhus: Sinna Mann OBS!

Barne/Ungdomslitteratur

Maria Parr: *Tonje Glimmerdal*

Lindgren, Astrid: *Brødrene Løvehjerte*

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:48:39

LFPL314 Formidling og pedagogisk ledelse (Høst 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 30

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Christian Bjørn Bjerke

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Valgfritt fordypningsemne i Barnehagelærerutdanningen, heltid. *Formidling og pedagogisk ledelse* er et fordypningsområde i utdanningen.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Alle emner og praksis i 1. og 2. studieår i *Barnehagelærerutdanningen*, heltid må være bestått.

Undervisningssemester

5. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap:

Kandidaten

- har utvidet kunnskap om nyere og eldre barnelitteratur og IKT-ressurser
- har kunnskap om tekst og sjanger
- har kunnskap om formidling av tekster til barn og voksne
- har kunnskap om endrings- og utviklingsarbeid i barnehagen som en lærende organisasjon
- har kunnskap om arbeid med språkstimulering i barnehagen
- kan bruke tekster, skjønnlitterære og sakpregede, aktivt i barnehagen
- har kunnskap om og trening i å bruke fortelling som metode
- har innsikt i tekstskaping og dramaturgi
- kan arbeide med tekster i et flerkulturelt perspektiv

Ferdigheter:

Kandidaten kan

- lede pedagogiske prosesser
- formidle tekster av ulikt slag til barn og voksne
- planlegge og lede formidlingssituasjoner
- legge til rette for at barn i barnehagen utvikler gode formidlingsevner

Generell kompetanse:

Kandidaten

- er fortrolig med seg selv som formidler
- kan formidle tekster til barn og voksne
- kan utvikle barns evne til å formidle tekster, egne følelser og erfaringer
- kan formidle tekster både skriftlig og muntlig
- er bevisst sin rolle som formidler i barnehagen
- er bevisst på at arbeid med forskjellige tekster og formidlig i barnehagen kan bidra positivt til barns kjønnsosialisering, og vise at begge kjønn er like godt kvalifisert for ulike oppgaver

Innhold

Studiet er bygget opp rundt et norskfaglig og dramafaglig skjæringspunkt, der vekten ligger på kunnskap om tekst, formidling og fortelling. Studiet ivaretar en faglig fordypning innenfor norskfaglige og dramafaglige temaer, samtidig som disse sees i sammenheng. Innholdet er delt i tre hovedtemaer:

Norsk- og dramafaglige temaer

Emnet gir kunnskap om:

- nyere barnelitteratur (sakpregede og skjønnlitterære tekster)
- tekst- og sjangerlære
- formidling av sakpregede og skjønnlitterære tekster til barn
- språkstimulering i barnehagen
- tekstskaping
- multimodale tekster
- norsk i et flerkulturelt perspektiv
- fortelling
- dramaturgi
- tekstskaping og drama (rollespill, dukketeater, skyggespill, stasjonslek, m.m.)
- praktiske øvelser til bruk i barnehage for å utvikle barnas formidlingskompetanse
- bruk av bilder i formidling
- valg av virkemidler i fremføring av tekster

Utvikling av studentenes egen formidlingsferdighet

Arbeidet omfatter:

- muntlige aktiviteter, som f.eks. høytlesning, trening i å fortelle historier, formidling av muntlige tekster til barn og voksne
- praktiske øvelser i formidling
- fremføring av tekster for barn og voksne

Arbeid i barnehagen

Studiets sterke praksis- og profesjonsorienterte vinkling av undervisningsformene vil i stor grad være med på å forberede studentene for arbeid i barnehagen.

Undervisnings- og læringsformer

Studiet omfatter varierte arbeidsformer; arbeid i ulike gruppestørrelser, prosjektorientert arbeid, forelesninger, refleksjonslogg, erfaringsutvekslinger og refleksjoner, etterlesning, individuelt arbeid og selvstudium.

Det forutsettes at studentene kan bruke IKT som kommunikasjonsmiddel. Fronter er læringsplattformen i emnet.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er minimum 35 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Førskolelærer- og barnehagelærerstudenter har obligatorisk praksis. Varighet på praksis i barnhage er 10 dager for barnehagelærerstudenter i heltidsutdanningen og 20 dager for førskolelærerstudenter i deltidsutdanningen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Studentene blir vurdert underveis i tilknytning til arbeidskrav. Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen:

1. Obligatorisk deltakelse i undervisning. Minimum 80 % tilstedeværelse. Ved tilstedeværelse under 70 % må hele emnet tas på nytt neste studieår.
2. Fire skriftlige refleksjonslogger, hver på 3-4 sider
3. Gjennomført og bestått fordypningspraksis

Arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan framstille seg til eksamen. Dersom et arbeidskrav ikke blir godkjent, får studenten en mulighet til å rette opp dette, med unntak av arbeidskrav 1.

Eksamen

Det er to deleksamener i emnet.

Deleksamen 1: **Praktisk, muntlig eksamen i gruppe(vekting 40 %)**

Praktisk muntlig eksamen består av en presentasjon i grupper på 2-3 studenter.

Varighet ca 20 minutter.

Det gis én karakter for gruppen. Ekstern sensur.

Deleksamen 2: **Hjemmeeksamen (vektning 60 %)**

Hjemmeeksamen består av en individuell, skriftlig fagtekst. Valgfritt tema relatert til verkstedsarbeid, praksis i barnehagen og relevant teori. Tema skal godkjennes av faglærer på forhånd. Intern sensur.

Det benyttes en gradert skala fra A til F ved begge deksamener, der A er beste karakter og E er dårligste. F er ikke bestått. Det gis en samlet karakter i emnet.

Begge deksamener må være bestått før studenten får endelig karakter i emnet.

Dersom studenten ikke består én av deksamenene, kan denne tas opp igjen. Studenter som ikke består eller ikke tar deleksamen 1 til ordinær tid, kan ta ny/utsatt gruppeeksamen først året etter.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette studiet evalueres på følgende måte:

- midtveisevaluering
- underveisevaluering
- sluttevaluering

Resultatene behandles av

- trinnsleder på trinnsledermøte
- av studieleder på programutvalgsmøte

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 11. august 2015.

Liset, Marte Sverdrup; Myrstad, Anne; Sverdrup, Toril (red.) 2011. *Møter i bevegelse - å improvisere med de yngste barna*. Bergen: Fagbokforlaget. 200 sider

Dahlsveen, Heidi 2008. *Innføringsbok i muntlig fortellerkunst*. Oslo: Universitetsforlaget 150 sider

Handagaard, Ingvild 2005. *God i muntlig?: fortellerteknikk, retorikk og fremføringskunnskap*. Oslo: Høyskoleforlaget 300 sider

Kjeldsen, Jens E: *Retorikk i vår tid*. Oslo: Spartacus 300 sider

Utdrag:

Gladsø/Gjervan/Hovik/Skagen: Dramaturgi del 2 (side 155 - 220) 65 sider

Selvalgt pensum 300 sider

Kompendium med teori-relaterte artikler: 300 sider

Kompendium med skjønnlitterære og sakpregede tekster: 200 sider

LKKK314 Kunst, kultur og kreativitet (Høst 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 30

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Einar K. Krossbakken

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Valgfritt fordypningsemne i Barnehagelærerutdanningen, heltid. *Kunst, kultur og kreativitet* er et fordypningsområde i utdanningen som bygger videre på *Kunst, kultur og kreativitet* fra 2. studieår i Barnehagelærerutdanningen.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Alle emner og praksis i 1. og 2. studieår i *Barnehagelærerutdanningen*, heltid må være bestått.

Undervisningssemester

5. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Målet er å gi studenten kunnskap og kompetanse til å oppfylle krav og forventninger satt i Nasjonale retningslinjer for barnehagelærerutdanning innenfor fagområdet *Kunst, kultur og kreativitet*.

Kunnskap

Studenten

- kjenner til hovedtrekk innen kunst-, musikk- og teaterhistorie
- har kunnskap i bruk av digitale uttrykk som har både lyd og bilder (levende og stille) som modaliteter
- har økt kunnskap i musikalske, dramatiske og visuelle uttrykk
- har kunnskap om små barns persepsjon ved kunstneriske uttrykk som musikk, teater, skulptur og billedkunst
- har kunnskap om barns kunstneriske utvikling som grunnlag for skapende og utøvende aktiviteter
- ha kunnskap om endrings- og utviklingsarbeid i barnehagen som en lærende organisasjon

Ferdigheter

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre/tilrettelegge, dokumentere og evaluere kunstfaglige aktiviteter med barn på ulike alderstrinn
- kan bidra med nyteknisk rundt barns kommunikative evner gjennom barnas egne uttrykk
- har økt egenferdighet i de utøvende disiplinene innen drama, forming og musikk
- kan evaluere egne og andres kunstneriske uttrykk

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for og innsikt i kunnskapsområdets faglige elementer knyttet til musikalske, dramatiske og visuelle uttrykk
- kan se kunnskapsområdet i et samfunnsperspektiv
- kan ivareta flerkulturelle perspektiver i eget, skapende arbeid og i skapende aktiviteter med barn
- kan skape gode opplevelser og magiske øyeblikk for/med barn
- se verdien av kunstfaglig virksomhet, også i et danningsperspektiv

Innhold

Emnet er en videreføring av det obligatoriske emnet *Kunst, kultur og kreativitet* i 2. studieår i barnehagelærerutdanningen. Studenten vil få økt innsikt og forbedrede ferdigheter i kunstfagene.

Det vil bli gitt mulighet for noe mer fordypning i ett av fagene musikk, forming og drama.

Faglige og fagdidaktiske emner vil være:

- Økt innsikt i og forståelse for barn og kunst
- Økt dyktighet i selv å formidle/utøve kunstneriske uttrykk
- Didaktiske og faglige utfordringer i ledelse av kunstnerisk arbeid med barn
- Barns opplevelser gjennom varierte sanseintrykk og skaperglede
- Barns medvirkning og danning i estetisk arbeid
- Estetiske erfaringer og estetiske forståelser i et flerkulturelt perspektiv

Kunnskapsområdet vil benytte kompetanse fra musikk, drama, kunst og håndverk og pedagogikk.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisning vil foregå på ulike måter, blant annet: gruppearbeid, praktiske øvelser, forelesninger, selvstudium, arbeid med barnehagebarn, gruppe og individuelle veiledninger, demonstrasjoner og ekskursjoner. Teoretisk og praktisk undervisning skal utfylle hverandre.

Studentene må bruke IKT som et verktøy knyttet til ulike arbeidsoppgaver i emnet. Studentene skal også være kjent med bibliotekets tilbud.

Arena for undervisning:

- Barnehagen
- Gallerier
- Teatre/konserter
- Auditorium/klasserom/verksted
- Grupperom

Andre arenaer i samfunnet der kunnskapsområdet aktualiseres.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er minimum 35 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Førskolelærer- og barnehagelærerstudenter har obligatorisk praksis. Varighet for barnehagelærerstudenter er på 10 dager og 20 dager for førskolelærerstudenter i deltidsutdanningen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen:

1. Obligatorisk deltakelse i undervisning. Minimum 80 % tilstedeværelse. Ved tilstedeværelse under 70 % må hele emnet tas på nytt neste studieår.
2. Godkjent og bestått praksis
3. Deltakelse i et felles prosjekt, samt et fagdidaktisk, individuelt refleksjonsnotat knyttet til prosjektet (4-6 s.). Det vil bli anledning til å fordype seg i ett av de tre fagområdene: musikk, drama eller kunst og håndverk
4. Obligatorisk heldags studietur

Studenten vil få tilbakemelding fra faglærer om godkjent/ikke godkjent.

Dersom arbeidskrav ikke godkjennes, vil studenten kun få én ny mulighet til å rette opp dette. Dette med unntak av arbeidskrav nr. 1.

Eksamen

Individuell, kunstnerisk presentasjon på 5-10 min., der man tydeliggjør et visuelt, dramatisk og/eller musikalsk aspekt. Presentasjonen etterfølges av en faglig samtale med utgangspunkt i presentasjonen og pensumlitteratur; varighet: ca 20 minutter

Graderte karakterer A-F.

Intern sensurering.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtveisevaluering
- underveisevaluering
- sluttevaluering

Resultatene behandles av

- trinnleder på trinnledermøte
- av studieleder på programutvalgsmøte

Litteratur

Litteraturlisten lagt tilgjengelig 10. august 2015.

- Bakke, Kari; Jenssen, Cathrine og Sæbø, Aud Berggraf (red.)(2011) *Kunst, kultur og kreativitet*. Kunstfaglig arbeid i barnehagen
- Bråten I., Kvalbein Å. (2014) *Ting på nytt*. Fagbokforlaget
- Carlsen Kari, Samuelsen Arne Marius (1988) *Inntrykk og uttrykk: estetiske fagområder i barnehagen*. Gyldendal Norsk Forlag
- Eilifsen, Margareth (2014) På kryss og tvers. *Mulighet for flerfaglig arbeid i barnehagen*. Universitetsforlaget
- Fossbråten L.A, Pihlstrøm J. (1995) *Barn leker teater*. Spillrom forlag
- Fønnebø, Bente (2014) *Kunstneriske bevegelser i barnehagen*. Cappelen Damm Akademisk
- Haabesland, Anny Å. og Vavik, Ragnhild E.: *Kunst og håndverk - hva og hvorfor*, Fagbokforlaget, Bergen. Utvalgte sider 11-26, 128-303
- Hammer og Strømsøe, *Drama og skapende prosesser i barnehagen*. Fagbokforlaget
- Haugen, S., Løkken, G. Røthle, M.: *Småbarnspedagogikk*. Oslo: Cappelen Akademisk forlag. 2005. Kapittel om kunst, estetikk og utvikling. Den blir avhengig av antallsider vi må forholde oss til.
- Hernes, Os og Selmer-Olsen (2010) *Med kjærlighet til publikum*. Kunst for barn under tre år. Oslo: Cappelen Akademiske forlag: Kap 1, 2, 3
- Juell E., Norskog T. J. (2011) *Å løpe mot stjernene*. Fagbokforlaget
- Kolle, T., Larsen, A. S. & Ulla, B. (2010). *Pedagogisk dokumentasjon: inspirasjoner til bevegelige praksiser*. Fagbokforlaget, Bergen
- Krossbakken, E. og Pihlstrøm, J. (2015) *Syng!* Eget forlag
- Liset Sverdrup M, Myrstad A, Myrstad T (2011): *Møter i bevegelse: å improvisere med de yngste*. Fagbokforlaget, Bergen.
- Odegard, Nina (2015) *Gjenbruk som kreativ kraft*. Pedagogisk Forum
- Sæther Morten, Aalberg Angelo Elin 2012: *Barnet og musikken: innføring i musikkpedagogikk for barnehagelærerstudenter*. Oslo: Universitetsforlaget
- Waterhouse Lorvik A. H. (2013) *I materialenes verden*. Fagbokforlaget
- Wolf Danielsen K. (2014) *Små barns lek og samspill i barnehagen*. Universitetsforlaget

LMFE314 Mangfold og fellesskap (Høst 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 30

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Valgfritt fordypningsemne i *Barnehagelærerutdanningen, heltid*. Mangfold og fellesskap er et fordypningsområde i utdanningen. Det foreligger ingen egen emnebeskrivelse, se studieplanen.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Alle emner og praksis i 1. og 2. studieår i *Barnehagelærerutdanningen, heltid* må være bestått.

Undervisningssemester

5. semester (høst).

LSBV314 Småbarnsstudier (Høst 2015)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 30

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Valgfritt fordypningsemne i *Barnehagelærerutdanningen, heltid*. Småbarnsstudier er et fordypningsområde i utdanningen. Det foreligger ingen egen emnebeskrivelse, se studieplanen.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Alle emner og praksis i 1. og 2. studieår i *Barnehagelærerutdanningen, heltid* må være bestått.

Undervisningssemester

5. semester (høst).

LBLHLSU13 Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid (Vår 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Studiested: Halden

Emneansvarlige: Bente Ulla, Mette Røe Nyhus

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Bachelorstudium i barnehagelærerutdanning, heltid*.

Undervisningssemester

6. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidaten har kunnskap om:

- Barnehagens historie, kultur og egenart, lover, styringsdokumenter og internasjonale konvensjoner
- Relevant forskning, metoder og verktøy som grunnlag for ledelses- og utviklingsarbeid

- Medvirkning, mangfold og likeverd i demokratiske prosesser i barnehagen
- Samarbeid med interne og eksterne aktører
- Kooperative læringsprosesser

Ferdigheter

Kandidaten kan:

- Vise selvstendighet i å lede veilednings- og samarbeidsprosesser i utviklingsarbeid og pedagogisk arbeid med barn, personale og foresatte
- Anvende relevant profesjonsforskning i utvikling av barnehagen og barnehagelærerprofesjonen
- Selvstendig, og i samarbeid med andre, planlegge, begrunne, gjennomføre, dokumentere og evaluere pedagogisk utviklingsarbeid
- Ta i bruk egnede metoder og verktøy i arbeidet med utviklings- og læringsprosesser
- Reflektere over egen og barnehagens praksis i arbeidet med videreutvikling av barnehagelærerrollen og med profesjonsetikk

Generell kompetanse

Kandidaten:

- Kan lede og ta ansvar for pedagogisk arbeid
- Har relasjonell forståelse og kompetanse og mestrer kommunikasjon med barn, foresatte og personale
- Kan reflektere over hvordan strukturelle og kulturelle forhold legger rammer for ledelse og utviklingsarbeid
- Kan identifisere områder som krever utviklingsarbeid og kan vurdere hvilke ledelseshandlinger som er nødvendige for å realisere en ønsket utvikling

Innhold

Emnet er delt inn i tre hoveddeler.

Del 1: Ledelse

Makt og politikk

- Barnehagepolitikk i et historisk-, samtids- og framtidsperspektiv
- Barnehagelæreren som politisk aktør
- Makt og kommunikasjon
- Barnehagen som organisasjon, organisasjonsutvikling, organisasjonskultur, internasjonale perspektiver på barnehagen

Barnehagelæreren som leder

- Lederen i en lærende organisasjon
- Ledelse av det faglige innholdet
- Leder som veileder og rollemodell
- Ledelse av kooperative læringsprosesser
- Profesjonsutøvelse, ansvar og yrkesetiske forpliktelser
- Pedagogisk ledelse i et profesjonsperspektiv
- Den skrivende barnehagelæreren

Del 2: Samarbeid

Samarbeid i barnehagen

- Personalsamarbeid og personalledelse
- Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning
- Kompetanseutvikling, veiledning og læring
- Kooperative læringsprosesser

Samarbeid med eksterne samarbeidspartnere

- Barnevern, Pedagogisk Psykologisk tjeneste, Helsevern for barn og unge
- Grunnskolen
- Oppvekst seksjonen i kommunen

Del 3: Endrings- og utviklingsarbeid

- Pedagogisk dokumentasjon
- Kooperative læringsprosesser
- Utviklingsprosjekter som arbeidsform
- Didaktiske tilnærminger til utviklingsarbeid

Undervisnings- og læringsformer

Læringsaktivitetene vil variere og veksle mellom å ivareta individuelle og kollektive læringsprosesser gjennom:

- forelesninger
- gruppearbeid
- gjennomføring av et utviklingsarbeid i partnerbarnehagen
- studentpresentasjoner/framlegg og erfaringslæring
- skriftlige innleveringer/produksjon av egne tekster
- veiledning i nettverksgrupper
- muntlige, skriftlige og digitale kommunikasjonsformer
- selvstudium

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er minimum 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Det er knyttet 15 dagers praksis til emnene *Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid* og *Bacheloroppgave*.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. Obligatorisk deltakelse i undervisning. Minimum 80 % tilstedeværelse.
Ved tilstedeværelse under 70 % må hele emnet tas på nytt neste studieår.
2. Gjennomføre et utviklingsprosjekt i gruppe i praksis
3. Gjennomført og bestått praksis
4. Godkjent individuell fagtekst

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen

Eksamen

Presentasjon av utviklingsprosjekt i gruppe; varighet ca. 45 minutter

Kandidatene skal presentere og reflektere kritisk over det gjennomførte utviklingsarbeidet i barnehagen. Fokus på presentasjonen skal være på ledelse.

Kandidatene kan få spørsmål om øvrig pensum i emnet.

Eksamen gjennomføres i gruppe. Det gis en samlet karakter for gruppen.

Det benyttes bokstavkarakterer; A-F.

Det vil være en intern og en ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtveiseevaluering
- underveiseevaluering
- sluttevaluering

Resultatene behandles av

- trinnleder på trinnledermøte
- av studieleder på programutvalgsmøte

Litteratur

Litteraturlisten er gjort tilgjengelig 14. januar 2016.

Biesta, G. (2014) *Utdanningens vidunderlige risiko*. Bergen: Fagbokforlaget (150 sider)

Bøe, M., Hognestad, K. (2015) «Det krever mye tankevirksomhet for du skal finne det rette øyeblikket» *Refleksjon i praksis i personalledelse*. Norsk Pedagogisk Tidsskrift. 5-2015 s. 351-361 (10sider)

Børhaug, K. og Moen, K. H. (2014) *Politisk administrative rammer for barnehageledelse*. Oslo: Universitetsforlaget. (Kap 5 aktører i tverrfaglig og tverretattlig samarbeid. 101-121) (20 sider)

Kristoffersen, A.E. (2013) *Pedagogisk nettverksarbeid – en arena for faglig dialog*. (s. 255-265). Greve, A., Mørreaunet, S. Winger, N. (red.) (2013) *Ytringer om likeverd, demokrati og relasjonsbygging i barnehagen*. Bergen Fagbokforlaget (10 sider)

Larsen; A.S. (2011) Å lytte til det uforutsette, det ukjente og det uforutsigbare. (s. 50-62) Karlsen, T. J., (red.) *Veiledning under nye vilkår. Skapende prosesser i møtet mellom veileder og veisøker*. Oslo: Gyldendal. (12 sider)

Nilsen, H., K. (2015) Konstruksjoner av lederskap. *Tidsskrift for Nordisk barnehageforskning*, VOL.11(8),p.1-15

Nilsen, Pareliussen Kvistad Schei (2016) *Barnehagens hverdagsliv. Refleksjoner rundt læring og danning*. Bergen: Fagbokforlaget s 157-180. (23 sider)

Pettersvold, M. (2015) Den nødvendige kritikken. (s. 39-62). Hennem, B. A., Pettersvold, M., Østrem, S. (red.) (2015) *Profesjon og kritikk*. Bergen Fagbokforlaget (30 sider)

Sandvik, N (red) (2016) *Barnehagepedagogikkens komplekse komposisjoner – læring møter filosofi*. Bergen: Fagbokforlaget

Skogen, E. (red.), Haugen R., Lundestad, M., Slåtten, Vaagan, M. (2013) *Å være leder i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget (272 sider)

Tholin, K.R. (2015) *Profesjonsetikk for barnehagelærere*. Bergen.Fagbokforlaget. (129 sider)

LBLHBO13 Bacheloroppgave (Vår 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Bachelorstudium i barnehagelærerutdanning, heltid*.

Undervisningssemester

6. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidaten har kunnskap om

- grunnleggende vitenskapsteori og forskningsmetodikk
- sentrale yrkesetiske og forskningsetiske problemstillinger
- barnehagelærerprofesjonen i et komplekst og mangfoldig samfunn
- relevante faglige problemstillinger og faglitteratur innen det selvalgte temaet

Ferdigheter

Kandidaten har ferdigheter i

- å formulere og avgrense en problemstilling og undersøke den videre med relevante metoder
- å dokumentere og formidle eget arbeid og kunnskaper
- å reflektere kritisk over eget faglig arbeid gjennom drøfting av metodiske og teoretiske spørsmål
- å skrive en akademisk fagtekst

Generell kompetanse

Kandidaten kan

- fordype seg i et avgrenset barnehagefaglig tema
- videreutvikle sin innsikt i forskningsbasert kunnskap som grunnlag for profesjonsutøvelse og kontinuerlig profesjonell utvikling
- utvikle og dokumentere ny kunnskap og forståelse for etiske og metodiske aspekt ved forsknings- og utviklingsarbeid i barnehagen

Innhold

Bacheloroppgaven kan bygge på empiriske undersøkelser og på analyser av styringsdokumenter og pedagogiske tekster. Bacheloroppgaven skal være en skriftlig fagtekst.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet er organisert gjennom

- metodekurs; varighet en uke
  - to obligatoriske veiledninger
  - presentasjonsseminar; obligatorisk framlegg relatert til oppgaven
  - forelesninger, seminarer, gruppearbeid og eventuelle undersøkelser i barnehagefeltet
- Alle læringsaktivitetene er obligatoriske.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats i emnet er minimum 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

Det er knyttet 15 dager praksis til emnene *Bacheloroppgave og Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid*; hhv 10 dagers praksis i emnet *Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid*, og 5 dager til *Bacheloroppgave*.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

1. Utkast til tema og problemstilling for bacheloroppgaven med begrunnelser og faglitteratur
2. Kurs i vitenskapsteori og metode
3. Deltakelse i seminar med presentasjon av eget arbeid underveis i semesteret
4. Gjennomført og bestått praksis
5. Obligatorisk deltakelse i undervisning. Undervisningen omfatter seminarer, forelesninger og gruppearbeid. Minimum 80 % tilstedeværelse. Ved tilstedeværelse under 70 % må hele emnet tas på nytt neste studieår
6. En veiledning

Studenten har mulighet til å rette opp arbeidskrav nr. 1 og nr. 3 en gang ved ikke godkjent. Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell skriftlig bacheloroppgave

Det benyttes to sensorer, én ekstern og én intern.

Det benyttes bokstavkarakterer (A-F).

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte

- midtveisevaluering
- underveisevaluering
- sluttevaluering

Resultatene behandles av

- trinnleder på trinnledermøte
- av studieleder på programutvalgsmøte

Litteratur

Litteraturlisten er oppdatert 14. januar 2016.

- Obligatorisk litteratur: 300 sider om forskningsmetoder
- Selvalgt litteratur: 700 sider knyttet til tema for bacheloroppgaven
- Støttelitteratur: Div. styringsdokumenter; rammeplanen, stortingsmeldinger og relevant lowerk

Referanser oppgis i tråd med gjeldende retningslinjer ved HIØ.

Obligatorisk litteratur:

Bergsland, M. D. & Jæger, H. (Red.) (2014) Bacheloroppgaven i barnehagelærerutdanningen [Oslo] Cappelen Damm akademisk. 978-82-02-43183-9. Antall pensumsider: 140

Løkken, G. & Søbstad, F. (2013) Observasjon og intervju i barnehagen (4. utg.). Oslo: Universitetsforlaget. 978-82-15-02141-6. Antall pensumsider: 125

Steinsholt, K. & Øksnes, M. (2002). «Stop making sense!» Perspektiver på barn og barndom. I S. Sagberg & K. Steinsholt (Red.), Barnet: Konstruksjoner av barn og barndom (s. 19-43). Oslo: Universitetsforlaget. (21 sider).